

Uvodnik / Introductory note

- Nada Badurina, odvjetnica u Rijeci, predsjednica Riječkog odvjetničkog zbora 2
Nada Badurina, Rijeka-based lawyer, head of CBA's Rijeka chapter

Iz Hrvatske odvjetničke komore / From the Croatian Bar Association

- XXII. Sportske igre odvjetnika i odvjetničkih vježbenika HOK-a 4
CBA lawyers and trainee lawyers meet for sports games

Iz CCBE-a / From the CCBE

- Problem "Post-Brexita" u odvjetništvu 7
The problem of Post-Brexit in the practice of law

Prikaz / Review

- Šime Pavlović: Zakon o kaznenom postupku 12
Criminal Procedure Act

Članci i rasprave / Articles and discussions

- Ivana Đuras: *Ne bis in idem* pred Ustavnim sudom 14
Ne bis in idem before the Constitutional Court

Engleski za odvjetnike / English for lawyers

- Kolokacije u jeziku prava: Nizozemska hrabrost ili *actio libera in causa* 24
Collocations in the language of law: Dutch courage or actio libera in causa

Hrvatski za odvjetnike / Croatian for lawyers

- Iz pravne jezične prakse 26
From the legal language practice

Prisege / Oaths

- Prisege dane 20. rujna 2017. 28
Oaths taken on 20 September 2017

Zapisnik / Minutes

- Zapisnik s redovite godišnje skupštine HOK-a 30
Minutes of the CBA Annual Meeting

In memoriam / Obituaries

- Ivan Dijanošić 46
Zoran Parfenjuk, Dario Prpić, Slavko Bagić, Ivica Mišura 47

Piše:

Nada Badurina,

odvjetnica u Rijeci,
predsjednica Riječkog
odvjetničkog zbora

Poštovane kolegice i kolege,

Kada se pisanje uvodnika povjeri odvjetnici, koja nema novinarskog iskustva, koja posljednjih tridesetak godina piše samo podneske sudu i službene dopise, i koja je posljednje (uspješne) literarne radove pisala u osnovnoj školi, to ne može završiti na dobro. Čast i obvezu da napišem uvodnik, pripala mi je kao predsjednici Riječkog odvjetničkog zbora. Slijedi nekoliko riječi o nama. Sam naziv našeg Zbora ukazuje na to da volimo biti, ili smo slučajno, posebni. Ostali zborovi u nazivu imaju ime svoje županije ili vodećeg grada u nastavku. A mi postali i ostali Riječki. Kao da su naši prethodnici, početkom

devedesetih, naslućivali da će svi sudovi naše županije na čijem je području sjedište naših pisarnica, postati jedan jedini, za nas veliki, Općinski sud u Rijeci. Sada se vozikamo i jurimo na rasprave po cijeloj županiji. Neki bi mogli pomisliti da imamo priliku da i izvan sezone uživamo u ljepotama našega dragog Hrvatskog primorja, Kvarnera i Gorskog kotara. Nije baš tako. Ne stigne se uživati u kavici ili u šetnji po Opatiji, Crikvenici, Krku, Rabu ili Malom Lošinj. Žurimo se na drugu raspravu, na drugu stranu. Brinu nas bura, jugo, kiša, vozni red trajekata, a o snježnim (ne)prilikama do Delnica bolje je ne razmišljati.

ODVJETNIK 9-10/2017.

Glasilo-Časopis Hrvatske odvjetničke komore, Zagreb, 9 - 10 2017., god. 89.
Journal of the Croatian Bar Association, Zagreb, 9 - 10x 2017, annual file 89

Glavni i odgovorni urednik: Robert Travaš, odvjetnik, Zagreb, Jurkovićeve 24, tel: 466665; fax: 4665666; robert.travas@tip.hr, **Urednik:** dr. sc. Tin Matić, odvjetnik, Zagreb, Vlaška 95, tel: 6170791, fax: 6170792, tin.matic@zg.t-com.hr, **Izvršna i grafička urednica:** Nataša Barac, Zagreb, Koturaška cesta 53, tel: 6165 218, fax: 6170 838, e-mail: hok-cba@hok-cba.hr, **Uredništvo:** Mladen Klasić, Maroje Matana, Ingrid Mohorovičić-Gjanković, Leo Andreis, Marijan Hanžeković, Ranko Pelicarić, Mladen Sućević, Igor Hrabar, mr. Šime Pavlović, Ivica Crnić, Mario Janković, Boris Jukić, dr. sc. Atila Čokolić – odvjetnici, Arno Vičić, odvjetnik u m., Mato Arlović, sudac Ustavnog suda RH, mr. sc. Hrvoje Momčinović, sudac Ustavnog suda u m., Mladen Žuvela, sudac Ustavnog suda u m., mr. sc. Iris Gović Penić, sutkinja Županijskog suda u Zagrebu **Lektor:** Zvonko Šeb, **Tisak:** Kerschoffset d.o.o., Zagreb, **Grafička priprema:** P.L. Studio, Zagreb. **Fotografije:** Grgur Žučko, Nataša Barac.

Uredništvo

Zagreb, Koturaška cesta 53/II
tel: 6165 207; fax: 6170 838
e-mail: hok-cba@hok-cba.hr

Prodaja oglasnog prostora-marketing

1/1-6.800,00 kn,
1/1 (omot)-7.800,00 kn,
1/2-3.800,00 kn

Izdavač

Hrvatska odvjetnička komora, Zagreb
Koturaška cesta 53/II
tel: 6165-200; fax: 6170-686
www.hok-cba.hr

IBAN HR66 2360000-1101268409 **Godišnja pretplata za tuzemstvo** 200,00 kn, **za inozemstvo** 40 eura, **pojedinačni broj** za tuzemstvo 40,00 kn, za inozemstvo 8 eura.

Copyright © Hrvatska odvjetnička komora 2008.

Niti jedan dio ove publikacije ne smije se objaviti bez posebnog odobrenja izdavača.

Svi potpisani tekstovi odražavaju stavove i mišljenja isključivo njihovih autora, a ne Hrvatske odvjetničke komore, urednika i Uredništva Časopisa-glasila "Odvjetnik". Uredništvo zadržava pravo objave primljenih materijala u časopisu i/ili na web stranici HOK-a. Materijali objavljeni na web stranici ne honoriraju se.

Neki mi odvjetnici iz drugih zborova kažu da smo štreberi. Predavanja Odvjetničke akademije HOK-a u Rijeci redovito su vrlo posjećena. Bude nas oko 150 do 200 na predavanjima te pažljivo slušamo, pitamo, nerijetko prigovarimo i negodujemo, jer nas prijedlozi i izmjene zakona i prakse izluđuju. Kažu mi, da smo posebni, jer ima zainteresiranih da zajednički dva puta godišnje “pobjegnemo” na izlete, jer prije godišnjih odmora napravimo posječenu zajedničku večeru i druženje do kasnih sati, jer imamo svoj mali pjevački zbor, jer unutar Zbora postoje odvjetnički odbori Crikvenica, Krk i Opatija, jer ne zaboravljamo kolege koji odlaze u mirovinu, jer djeci kolega koji su preminuli izdajamo dodatna mjesečna sredstva iz zbornice članarine povrh stipendija koje isplaćuje Komora. Možda je posebnost rezultat mentaliteta ljudi našeg kraja, u kojem se oduvijek poštuje individualnost, samostalnost, pravo na izbor i slobodu svakog pojedinca. Ništa se nama ne može nametnuti. I svaki od 600 odvjetnika i odvjetničkih vježbenika našeg Zbora je različit, drugačiji, poseban i svoj.

Prostor našeg Zbora je u Jedrarskoj ulici, koja je prilikom kupnje tog prostora trebala postati elitna natkrivena ulica s grijanjem. Ove je godine o toj ulici (ne zbog nas) snimljen film naziva “Pijana ulica”. No, to nam ne sprječava da u taj prostor često dolazimo i to, začudo, ne zbog zabave, već zbog stručnog usavršavanja, posuđivanja knjiga, kopiranja časopisa, pribave podataka. Naša tajnica dnevno šalje stručne članke, sudsku praksu i podatke iz svega na što smo pretplaćeni i što je raspoloživo svakom članu u prostorijama našeg Zbora.

Na našem se sudu, u sjedištu i stalnim službama, može ući u sve pisarnice tijekom čitavog radnog vremena suda od 8 do 16 sati

(izuzev centralne gruntovnice koja prima svaki dan od 8:30 do 15:30). Desetljećima su nas uvjeravali da takvo radno vrijeme suda nije moguće. Jednom odlukom v. d. predsjednice suda (zapravo se to zove “sutkinja ovlaštena za poslove sudske uprave”) to je postalo moguće. Nema više gužvi radi uvida u spis ili predaje pošte. Dobro, ima katkada čekanja, ali ipak znatno manje. Većina kolega rado bi da ta v. d. postane predsjednica, ali valjda ne mislite da to ovisi o nama?

Volimo Grad koji teče, naš dragi “ČA”, Forza Fiume, NK Rijeku (naravno i HNK Rijeka Ivan Zajc). Zaista koristimo vrlo često: Šta da? No, nemojte sve nas zvati Fiumani. To su ipak samo oni među nama, koji su pripadnici talijanske manjine. No, to bi bila tema za neki drugi časopis i drugi članak.

Drage kolegice i kolege, ovaj sam uvodnik posvetila kratkim, vedrijim crticama o našem Zboru. Ne želim vas zamarati zajedničkim, svima poznatim problemima. Prisjetite se Tinove “Svakidašnje jadikovke”. Tako se većina od nas osjeća.

Mogla sam pisati o važnijim i ozbiljnijim temama, ali nisam željela da na samom početku našeg časopisa uvodnik bude crn i depresivan. Zapamtite, ako se nađete u Rijeci, možete svratiti i do našeg prostora. Uvijek ste dobrodošli.

I na kraju, bez obzira na sve što se događa oko nas i među nama, još uvijek sam ponosna što sam odvjetnica i što sam dio svih vas.

XXII. Sportske igre odvjetnika i odvjetničkih vježbenika HOK-a

Piše:

Irena Nakić

.....
poslovni tajnik HOK-a

Na ovogodišnjim XXII. Sportskim igrama odvjetnika i odvjetničkih vježbenika Hrvatske odvjetničke komore, koje su se održale u Vodicama od 21. do 24. rujna 2017. godine, sudjelovalo je oko 350 sudionika. Tijekom tri dana natjecali su se u osam sportskih disciplina: malom nogometu, tenisu, trčanju, košarci, stolnom tenisu, šahu, pikadu i boćanju, a zahvaljujući lijepom vremenu, održana su i sva planirana natjecanja.

Ove godine zlato su osvojili odvjetnici: Igor Metelko (trčanje), Vladimir Vučković (stolni tenis), Ivan Kobaš (šah), Matko Koprčina i Mate Matić (tenis), Nikola Badovinac i Alan Klakočer (boćanje), te vježbenici: Anđelka Kasum (trčanje), Anja Haramija i Miroslav Ivković (pikado), Nikolina Maretić (stolni tenis) i Martina Mostarčić (tenis).

Ukupni pobjednik ovogodišnjih Sportskih igara je Udruga odvjetničkih vježbenika.

U ime predsjednika Hrvatske odvjetničke komore, Roberta Travaša, odličja najboljima natjecateljima uručili su Mario Janković, član Upravnog odbora HOK-a, Branko Baica, predsjednik Odvjetničkog zbora Šibenik, Bruno Pelicarić, predsjednik Udruge odvjetničkih vježbenika i Srećko Ilić, doajen Igara.

Odvjetnici i odvjetnički vježbenici družili su se i izvan sportskih terena, a što doprinosi i kolegijalnoj suradnji.

Mario Janković, član Upravnog odbora HOK-a i odvjetnik Nikola Mandić, kao članovi Komisije za organizaciju Sportskih igara doprinijeli su, zajedno s djelatnicima Komore, ovogodišnjoj dobroj organizaciji Igara.

TRČANJE (Ž)

ZLATO Anđelka Kasum

vjež. Zagreb

SREBRO Ivana Hruškar

vjež. Varaždin

BRONCA Petra Poljak

*vjež. Zagreb***TRČANJE (M)**

ZLATO Igor Metelko

odvj. Zagreb

SREBRO Filip Piškulić

vjež. Zagreb

BRONCA Dino Gliha

*vjež. Zagreb***PIKADO (Ž)**

ZLATO Anja Haramija

vjež. Zagreb

SREBRO Marija Vuletić

odvj. Split

BRONCA Martina Dunder

*vjež. Split***PIKADO (M)**

ZLATO Miroslav Ivković

vjež. Čakovec (Varaždin)

SREBRO Bruno Skelin

vjež. Split

BRONCA Ivan Šimonović

*odvj. Zagreb***STOLNI TENIS (Ž)**

ZLATO Nikolina Maretić

vjež. Zagreb

SREBRO Josipa Jurčić

vjež. Zagreb

BRONCA Nena Podrug

*vjež. Zagreb***STOLNI TENIS (M)**

ZLATO Vladimir Vučković

odvj. Zagreb

SREBRO Ivan Petrus

odvj. Zadar

BRONCA Hrvoje Jukić

*odvj. Zagreb***ŠAH**

ZLATO Ivan Kobaš

odvj. Zagreb

SREBRO Petar Blažević

vjež. Split

BRONCA Nenad Đukić

*odvj. Zagreb***TENIS (Ž)**

ZLATO Martina Mostarčić

vjež. Zagreb

SREBRO Magdalena Bokanović

vjež. Zagreb

BRONCA Ivona Šimić

*vjež. Zagreb***TENIS (M / DO 45 GODINA)**

ZLATO Matko Koprčina

odvj. Zagreb

SREBRO Velimir Švigir

odvj. Poreč

BRONCA Hrvoje Raić

*odvj. Split***TENIS (M / PREKO 45 GODINA)**

ZLATO Mate Matić

odvj. Zagreb

SREBRO Andrija Bagarić

odvj. Zagreb

BRONCA Arnold Čada

*odvj. Dugo Selo***BOČANJE**

ZLATO Nikola Badovinac

i Alan Klakočer / *odvjetnici Zagreb*

SREBRO Tea Zakšek

i Lucija Vranešević / *vježbenice Zagreb*

BRONCA Ivan Šerkić i Dan Marinović

*odvj. Zagreb i odvj. Zadar***KOŠARKA (Ž)**

ZLATO Faul, dupla, koraci

vježbenice Zagreb

SREBRO Kokice

vježbenice Zagreb

BRONCA Božanić & CO

*vježbenice Zagreb***KOŠARKA (M)**

ZLATO Zagreb

SREBRO Šibenik

BRONCA Zadar

MALI NOGOMET

ZLATO Principali

SREBRO Split

BRONCA Zadar

UKUPNI POBJEDNIK

Udruga odvjetničkih vježbenika

Problem "Post-Brexita" u odvjetništvu

Kako Europska unija, tako se i CCBE (Council of Bars and Law Societies of Europe – Vijeće odvjetničkih komora Europe), krovna organizacija odvjetničkih komora koja za sada ima 28 (+4) stalne članice, tri pridružene članice i deset članica promatrača, nalazi pred "problemom" (ili problemom!) Brexita, koji bi se pravilno trebao zvati problemom Post-Brexita. Pitanje načina funkcioniranja (poslovnih aktivnosti) odvjetnika pojedinih država članica Europske unije nakon izlaska Ujedinjenog Kraljevstva iz EU-a (dakle odvjetnika iz preostalih 27 članica EU-a) jedan je od segmenata koji je neophodno riješiti u sklopu sveukupnih pregovora o statusu (pravima i obvezama) fizičkih i pravnih osoba s prostora Europske unije kada one djeluju u Ujedinjenom Kraljevstvu, i obratno – statusa (prava i obveza) fizičkih i pravnih osoba iz Ujedinjenog Kraljevstva, kada oni djeluju na prostoru buduće (27-očlane) Europske unije.

Europska komisija je od CCBE-a, kao jedine etablirane organizacije odvjetničkih komora zemalja Europske unije (prepoznate i tretirane u Europskoj komisiji kao "glas odvjetništva Europske unije"), zatražila mišljenje i smjernice za pregovore u sklopu sveobuhvatnih pregovora Europske unije i Ujedinjenog Kraljevstva. CCBE se tako našao u situaciji da, bez obzira na činjenicu što je i formalno i faktično, delegaci-

ja *solicitora i barristera* Ujedinjenog Kraljevstva još uvijek članica CCBE-a, **raspravlja i donosi odluke o stavovima bez nazočnosti delegacije Ujedinjenog kraljevstva** koja je još uvijek članica CCBE-a.

Ta je situacija izazvala određene tenzije unutar CCBE-a, jer do sada, na temelju normative koju su prihvatile sve članice CCBE-a, nije bilo moguće raspravljati ni o kojoj temi uz isključenje bilo koje od delegacija zemalja članice EU-a. Može se otvoreno reći kako su odnosi između, s jedne strane delegacije Ujedinjenog Kraljevstva, a s druge strane delegacija ostalih 27 članica EU-a, i to uglavnom onih najvećih (Francuska, Njemačke...) donekle poremećeni, jer su sada interesi "EU-27" u sukobu s interesima delegacije Ujedinjenog Kraljevstva. Taj je "sukob" donekle razumljiv, jer će, **ako se političari ne dogovore**, znatan broj odvjetnika (*solicitora i barristera*) ostati bez mogućnosti zastupanja pred europskim sudovima i upravnim tijelima, a isto tako će i znatan broj kontinentalnih odvjetnika ostati bez mogućnosti zastupanja na teritoriju Ujedinjenog Kraljevstva.

Umjesto daljnjih komentara, u nastavku upućujem čitatelje na dva dokumenta koje je CCBE, uz naznaku kako se radi o zajedničkom stavu odvjetničkih komora "EU27", uputio Europskoj komisiji koncem rujna ove godine.

Piše:

Ranko Pelicarić

odvjetnik u Zagrebu,
treći dopredsjednik
CCBE-a

Vijeće odvjetničkih komora Europe (CCBE) sastalo se 24. kolovoza s Europskom komisijom, u vezi s mogućim posljedicama koje bi Brexit mogao imati na odvjetništvo. Tom je prilikom Komisija istaknula kako je njezina zadaća predstavljati države članice EU27 u pregovorima o Brexitu. Iz tog razloga, kada raspravlja s europskim udrugama, Europska komisija ponajprije je zainteresirana za stavove zemalja članica EU27.

U tom su smislu odvjetničke komore zemalja članica EU27 sastavile zajedničko stajalište. Valja napomenuti da to stajalište nije službeni dokument o stavu CCBE-a i da nije održano formalno glasovanje CCBE-a. Nadalje, odvjetničke komore sljedećih država članica EU27 još nisu dostavile službeno stajalište: Irska, Češka, Italija i Cipar. Konačno, jedna odvjetnička komora (Estonija) nije se željela pridružiti većinskom stajalištu država članica EU27.

Prema zahtjevu zainteresiranih članova, dostavljamo vam u prilogu zajedničko stajalište odvjetničkih komora EU27. U ovoj fazi vidjet ćete da su navedene sljedeće točke:

- potencijalna "stečena prava" / prava koja su faktički konzumirana
- datum prije/poslije Brexita
- sloboda pružanja usluga
- sloboda osnivanja poslovnog nastana za osobe i društva
- stručne kvalifikacije
- Sud Europske unije.

Imajući u vidu da se ovo prvo stajalište ne bavi svim pitanjima koja je Brexit otvorio za odvjetnike u Europskoj uniji i na području pravosudne suradnje, zainteresirani članovi planiraju produbiti analizu i nastaviti raditi na pitanjima vezanim uz Brexit koja su od važnosti za odvjetništvo, kao što su, ali ne ograničavajući se na, sljedeće točke:

- učinkovitost mogućeg reciprociteta
- novi ispiti za stjecanje kvalifikacije solikatora (SQE)
- odvjetnička tajna
- zakon koji se primjenjuje na međunarodne ugovore i nadležne sudove
- paket usluga/proporcionalnost.

Naravno, odvjetničke komore EU27 na raspolaganju su Europskoj komisiji za sastanak radi pojašnjenja priloženog sažetog stajališta.

Nacionalne odvjetničke komore planiraju distribuirati priloženi dokument o stajalištu svojim vladama. Uz najsrdahnije europske pozdrave

Na pažnju:

Konstantinos Tomaras, zamjenik voditelja odsjeka za stručne kvalifikacije i vještine
konstantinos.tomaras@ec.europa.eu

Mariano Fernandez-Salas, Radna skupina za rad na članku 50.
mariano.fernandez-salas@ec.europa.eu

François Arbault, voditelj klastera za unutarnje tržište i sektorske politike, Radna skupina za rad na čl. 50.
francois.arbault@ec.europa.eu

Marie Simonsen, referentica za pravna pitanja i politike, Radna skupina za rad na čl. 50.
marie.simonsen@ec.europa.eu

BREXIT - Pitanja za odvjetnike i odvjetničke usluge u Europskoj uniji

Prijevod s
engleskog:
**mr. Agnes
Milovan Solter**

Zajednička stajališta odvjetničkih komora EU27

Preambula

EVENTUALNA "STEČENA PRAVA" /
EFEKTIVNO KONZUMIRANA PRAVA

Jesu li takva prava primjenjiva u EU? U odnosu na građane? Na profesionalce?

Pravilo o eventualno stečenim pravima primjenjuje se samo na prava koja su efektivno konzumirana.

Postojanje i tumačenje potencijalne teorije o stečenim pravima na europskoj razini uvijek je u nadležnosti Suda EU-a.

Reciprocitet se primjenjuje na bilo koji problem koji se postavlja u vezi s pitanjima Brexi-

ta / odvjetnika i odvjetničkih usluga u ovom kontekstu. Reciprocitet na razini Ujedinjenog Kraljevstva obuhvaća sve tri jurisdikcije Ujedinjenog Kraljevstva.

KLJUČNI DATUM PRIJE / NAKON BREXITA

Ključni datum trebao bi biti (osim ako je drugi datum odlučujući prema pravu Ujedinjenog Kraljevstva?):

- Ako je sklopljen sporazum o povlačenju, datum je određen sporazumom, a u slučaju nepostojanja takvog sporazuma, datum je po isteku roka od 2 godine u skladu s člankom 50. Ugovora o Europskoj uniji.
- U slučaju jednoglasnog produženja roka od strane Vijeća, datum će se odrediti sporazumom sklopljenim nakon dopunskog vremenskog razdoblja.
- Ovaj dokument o stajalištu ne odnosi se ni na koji mogući privremeni ugovor između EU27 i Ujedinjenog Kraljevstva.
- Nakon Brexita, britanski odvjetnici i društva morat će ispuniti daljnje nacionalne zakonske uvjete koji su određeni u pojedinoj državi članici EU27 (država domaćin) (tj. za obavljanje odvjetničke djelatnosti: obveze boravka, zahtjevi EU-a za državljanstvo, itd.)

1. SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

1.1. *Baristeri, solicitori* i odvjetnici u EU?

Mogućnost britanskih *baristera, solicitora* i odvjetnika da nakon Brexita kroz slobodu pružanja usluga obavljaju svoju profesionalnu djelatnost u 27 država članica ovisit će o ishodu pregovora između Europske unije i Ujedinjenog Kraljevstva.

- Ako pregovori završe sklapanjem trgovinskog sporazuma između EU-a i Ujedinjenog Kraljevstva kojim se propisuje da se pravila o unutarnjem tržištu nakon Brexita i dalje primjenjuju u Ujedinjenom Kraljevstvu: britanski *baristeri, solicitori* i odvjetnici moći će nastaviti s obavljanjem svoje djelatnosti u državama članicama EU27 u skladu s uvjetima propisanim tim sporazumom.
- U slučaju nepostojanja sporazuma: *baristeri, solicitori* i odvjetnici, kao državljani države koja je postala treća zemlja, neće se moći pozivati na pravila koja reguliraju slobodu pružanja usluga na unutarnjem tržištu radi obavljanja svoje profesionalne djelatnosti te kretanja unutar EU27. U tom slučaju, uvjeti za obavljanje profesionalne djelatnosti unutar EU27 bit će podređeni nacionalnim zakonima i trgovinskim sporazumima sklopljenim s EU-om.

Odvjetničke komore zemalja EU27 iznijet će svoje mišljenje o potencijalnom trgovinskom sporazumu u trenutku kada će se o njemu pregovarati.

2. SLOBODA POSLOVNOG NASTANA

2.1 ZA OSOBE

2.1.1. *Baristeri, solicitori* i odvjetnici u državama članicama EU-a

Mogućnost britanskih *baristera, solicitora* i odvjetnika da nakon Brexita u državama članicama EU27 slobodno obavljaju profesionalnu djelatnost pod svojim stručnim nazivom ovisit će o ishodu pregovora o povlačenju između EU-a i država članica.

- Ako se pregovori okončaju sklapanjem trgovinskog sporazuma između Europske unije i Ujedinjenog Kraljevstva kojim se propisuje da pravila koja reguliraju unutarnje tržište i dalje vrijede u Ujedinjenom Kraljevstvu nakon Brexita: britanski *baristeri, solicitori* i odvjetnici moći će nastaviti obavljati odvjetničku djelatnost u državama članicama EU27 u skladu s uvjetima propisanim tim sporazumom.
- U slučaju nepostojanja sporazuma:
 - Britanski *baristeri, solicitori* i odvjetnici – od ovog trenutka nadalje građani treće zemlje u odnosu na EU27 – koji nisu upisani u odvjetničku komoru EU27 kako bi pod stručnim nazivom zemlje podrijetla obavljali odvjetničku djelatnost u državi članici EU27 na datum povlačenja neće se moći pozivati na pravila o slobodi poslovnog nastana koja uređuju unutarnje tržište kako bi ostvarili poslovni nastan u državi članici i slobodno se kretali unutar EU27. U tom slučaju uvjeti koji reguliraju njihovo ostvarenje poslovnog nastana u državama članicama EU27 bit će određeni nacionalnim propisima svake države članice bez davanja prava na slobodno kretanje u drugim državama članicama.
 - Britanski odvjetnici, koji su već upisani u jednu odvjetničku komoru EU27 i koji su pod stručnim nazivom zemlje podrijetla trajno obavljali odvjetničku djelatnost u državi članici EU27, tretirat će se kao odvjetnici države članice domaćina na dan povlačenja ovisno o datumu podnošenja zahtjeva za obavljanje djelatnosti.
 - *Baristeri, solicitori* i odvjetnici koji ispunjavaju uvjete te se tretiraju kao odvjetnici države članice domaćina i koji su podnijeli zahtjev u skladu s člankom 10. Direktive 98/5 / EC prije datuma povlačenja Ujedinjenog Kraljevstva iz EU-a, moći će obavljati odvjetničku djelatnost u EU27.
 - *Baristeri, solicitori* i odvjetnici koji nisu upisani i nisu efektivno ostvarili svoja prava u skladu s člankom 10. Direktive 98/5 / EZ da djeluju kao odvjetnici države članice domaćina prije datuma povlačenja Ujedinjenog Kraljevstva iz EU-a, nemaju stečeno pravo da ih se smatra odvjetnicima države članice domaćina.

2. SLOBODA POSLOVNOG NASTANA

2.2 ZA ORGANIZACIJSKE STRUKTURE U KOJIMA SE PRUŽAJU ODVJETNIČKE USLUGE (“STRUKTURE”)

LLP društvo s ograničenom odgovornošću i ABS Alternativne poslovne strukture

- Strukture nemaju “stečeno” pravo na slobodu poslovnog nastana
- Bez pristupa unutarnjem tržištu, britanske će strukture morati poštivati uvjete propisane nacionalnim pravom država članica EU-a.
Mogućnost da nakon Brexita britanske strukture radi obavljanja svoje djelatnosti ostvare poslovni nastan u državama članicama EU27 ovisit će o ishodu pregovora o povlačenju između EU-a i država članica.
- Ako se pregovori okončaju sklapanjem trgovinskog sporazuma između Europske unije i Ujedinjenog Kraljevstva, kojim se propisuje da pravila koja reguliraju unutarnje tržište i dalje vrijede za Ujedinjeno Kraljevstvo nakon Brexita: britanske će strukture moći nastaviti poslovati u državama članicama EU27 u skladu s uvjetima navedenim u tom sporazumu.
- U slučaju nepostojanja sporazuma: strukture koje na datum povlačenja nemaju poslovni nastan u državi članici EU27 neće imati pravo na korištenje propisa o slobodi poslovnog nastana koji uređuju unutarnje tržište radi ostvarenja poslovnog nastana, budući da će Ujedinjeno Kraljevstvo tada biti treća zemlja u odnosu na EU. U ovom slučaju, uvjeti koji reguliraju poslovni nastan u državama članicama EU27 uređivat će se nacionalnim pravom. Odvjetnička će društva biti dužna uskladiti svoj pravni oblik kako bi ispunila uvjete propisane od države članice domaćina.
- Britanske strukture za obavljanje odvjetničkih usluga koje već imaju poslovni nastan u državi članici EU27 moraju također biti u skladu s korporativnim oblikom i drugim zakonskim uvjetima u državi članici domaćinu u skladu s tada važećim propisima.

3. STRUČNE KVALIFIKACIJE

- Nema “stečenog” prava na priznavanje stručnih kvalifikacija
- Bez pristupa unutarnjem tržištu, britanski odvjetnici moraju poštivati uvjete propisane nacionalnim pravom država članica

Priznavanje stručnih kvalifikacija nakon Brexita

Britanski odvjetnici koji će nakon Brexita tražiti efektivni upis u odvjetničku komoru

Da bi odvjetnik imao pravo obavljati odvjetničku djelatnost u Ujedinjenom Kraljevstvu i nastaviti pozivati se

na priznavanje svojih kvalifikacija u skladu s Direktivom 2005/36 / EZ, kako je izmijenjena Direktivom 2013/55 / EU u državi članici EU27 nakon Brexita, dužan je ispuniti određene uvjete, i to:

1. Da je efektivno obavljao djelatnost u državi članici EU27 (država domaćin) na temelju priznavanja kvalifikacije prije Brexita (ključni datum), a što uključuje efektivan upis u odvjetničku komoru te može po potrebi uključivati i dobivanje potvrde o obavljanju djelatnosti ili ispunjavanje daljnjih uvjeta koji se u skladu s nacionalnim propisima države članice općenito primjenjuju na upis u odvjetničku komoru i obavljanje odvjetničke djelatnosti.
2. Nastavak priznavanja kvalifikacije odvjetnika dobivenog u skladu s Direktivom 2005/36/EU (u smislu gornjeg stavka 1.) nakon Brexita nije vezan uz pitanje nužnosti ispunjavanja daljnjih nacionalnih zakonskih uvjeta, koji su općenito na snazi u pojedinim državama članicama EU27 (država domaćin) za obavljanje odvjetničke djelatnosti, kao npr. obveza boravka, uvjeti o EU-državljanstvu, itd.

Britanski odvjetnici koji će steći pravo obavljanja odvjetničke djelatnosti nakon Brexita

Nakon Brexita, Ujedinjeno Kraljevstvo postat će treća zemlja u odnosu na Europsku uniju i neće se više moći pozivati na Direktivu. Priznavanje kvalifikacija britanskom odvjetniku bit će podređeno nacionalnim propisima. Dakle, nacionalni će zakonodavci odlučivati o tom pitanju. Ako jedna država članica, ili više njih, kroz ugovore sklopljene između odvjetničkih komora prizna stručne kvalifikacije britanskim odvjetnicima, time im se neće omogućiti slobodno obavljanje djelatnosti ili slobodno kretanje i u ostalim državama članicama EU27.

4. SUD EUROPSKE UNIJE

Mogu li *baristeri, sollicitori* i odvjetnici nastaviti zastupati pred Sudom Europske unije?

Britanski odvjetnici koji su u trenutku povlačenja Ujedinjenog Kraljevstva iz EU-a već dobili nalog od klijenta ili pokrenuli postupak pred Sudom, neće moći nastaviti zastupanje do završetka postupka, a nalog će automatski (ključni datum) postati pravno nevaljan te će britanske odvjetnike morati zamijeniti odvjetnik ovlašten za obavljanje djelatnosti u državi članici EU27.

Mogu li *baristeri, sollicitori* i odvjetnici pokrenuti sudski postupak pred Sudom EU-a?

Svaki je odvjetnik koji ispunjava uvjete iz članka 19. Poslovnika Suda ovlašten zastupati pred Sudom. Ovo naravno pod uvjetom da se radi o odvjetniku koji efek-

tivno obavlja svoju djelatnost u državi članici u kojoj je upisan.

DODATAK

Članak 50. Ugovora o Europskoj uniji

1. Svaka država članica može donijeti odluku o povlačenju iz Unije u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

2. Država članica koja donese odluku o povlačenju, o svojoj namjeri obavješćuju Europsko vijeće. S obzirom na smjernice koje daje Europsko vijeće, Unija pregovara i sklapa s tom državom sporazum kojim se utvrđuju aranžmani njezina povlačenja, uzimajući pritom u obzir okvir za njezin budući odnos s Unijom. Sporazum se pregovara u skladu s člankom 218. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Sporazum u ime Unije sklapa Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

3. Ugovori se na dotičnu državu prestaju primjenjivati od dana stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako do toga ne dođe, dvije godine od obavijesti iz stavka 2., osim ako Europsko vijeće, u dogovoru s dotičnom državom članicom, jednoglasno odluči produljiti to razdoblje.

4. Za potrebe stavaka 2. i 3., član Europskog vijeća ili Vijeća, koji predstavlja državu članicu koja se povlači, ne sudjeluje ni u rasprava-ma Europskog vijeća ili Vijeća ni u donošenju odluka koje se na nju odnose.

Kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 238. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

5. Ako država koja se povukla iz Unije ponovo zatraži pristupiti Uniji, njezin zahtjev podliježe postupku iz članka 49.

Nakon dugogodišnjeg natezanja konačno do slobode kretanja osoba

Piše: J. Mischa Mensik, *odvjetnik iz Švicarske*

(tekst objavljen u švicarskom časopisu Libra, prijevod s njemačkog: Ana Števanja-Macan)

Nakon dugogodišnjeg natezanja, švicarski je Parlament u prosincu 2016. godine donio Odluku o proširenju slobode kretanja i na Republiku Hrvatsku, a koja se dotada primjenjivala unutar EU-a i EFTA-e. Hrvatska time nije više tzv. treća zemlja. Za idućih su sedam godina ipak dogovorena prijelazna pravila. J. Mischa Mensik u jesenskom je izdanju Libre objasnio o čemu je, zapravo, riječ. U nastavku tako navodi nekoliko pojedinosti:

Ratifikacija Protokola III. o slobodi kretanja (FZA) s EU-om od 16. prosinca 2016. godine ima za posljedicu da se Konvencija sada odnosi i proširuje i na Hrvatsku. Posebne, prijelazne odredbe koje se primjenjuju na hrvatske državljane na temelju Protokola III., s jedne strane uređuju zasebne kontingente za izdavanje dozvola boravka B (EU-EFTA) i dozvola skraćenog boravka L (EU-EFTA). S druge je strane i dalje potrebna prethodna odluka kantonalnog nadležnog tijela za tržište rada vezano uz dozvolu za rad (prednost tuzemnim građanima i kontrola uvjeta rada i osobnog dohotka).

Prema Protokolu III., Švicarska i EU za hrvatske su državljane utvrdili maksimalne godišnje brojke (kontingente). Oni su primjenjivi na cijelu Švicarsku te ih se oslobađa tromjesečno.

Izuzetak su iz ove prijelazne odredbe državljani Republike Hrvatske koji su u trenutku stupanja na snagu Protokola III. već boravili u Švicarskoj. Oni uživaju privilegirani tretman te time stječu i pravo na jednako postupanja kao i s tuzemnim osobama, pa se tako mogu pozivati na sva prava prema FZA-u (Sloboda kretanja osoba). To, primjerice, znači da dozvola boravka državljanima Republike Hrvatske nakon isteka, ali i nakon razdvajanja od bračnog partnera, prije isteka tri godine može biti produžena, uz uvjet da ne postoje okolnosti za brisanje i/ili opoziv iz čl. 61. i čl. 62. Zakona o strancima (AuG).

Zakon o kaznenom postupku - treće izdanje autora Šime Pavlovića

dr. sc. Tin Matić

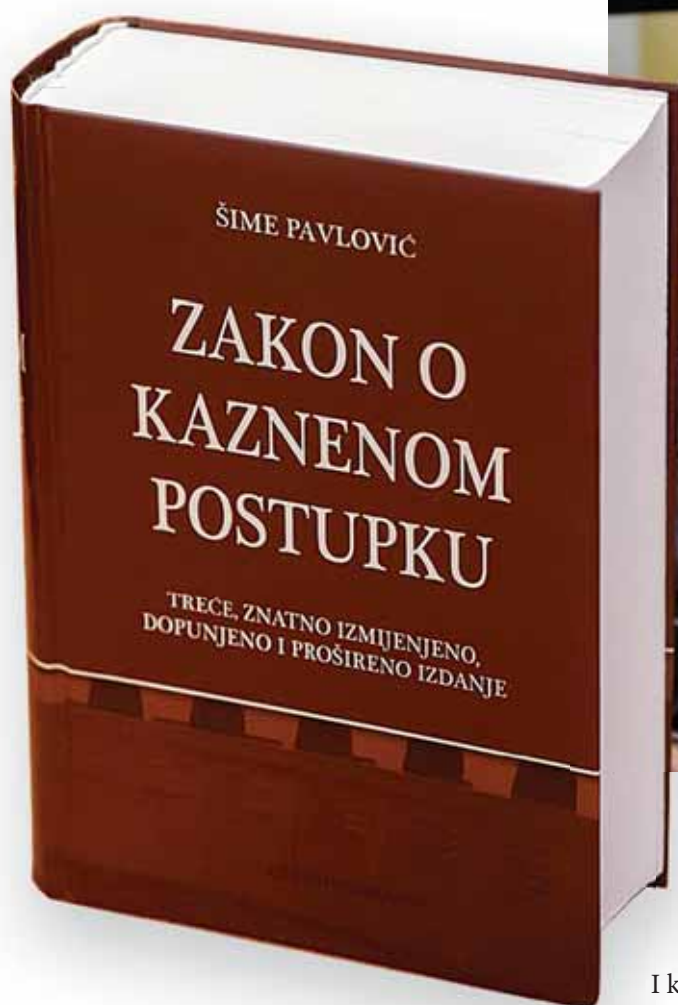
odvjetnik u Zagrebu
urednik "Odvjetnika"

Poznavajući Šimu, niti ova knjiga nije iznenađenje. Usprkos tome ona može biti povod za pitanje autoru: Šime, ontološki, znači li pisanje život? Iako pitanje zvuči pomalo retorički, ono nije takvo, već proizlazi upravo iz kvantitete i kvalitete ispisanih Šiminih knjiga... Usudio bih se pogađati odgovor, no bolje je da on ostane samo Šimi.

Pred nama je treće, znatno izmijenjeno, dopunjeno i prošireno izdanje Zakona o kaznenom postupku, koji je ove godine objavila Naklada Libertin iz Rijeke u sklopu svoje Biblioteke Pravo i zakoni. Važnost djela proizlazi iz samog zakona o čijem je komentaru riječ: Zakona o kaznenom postupku, čiji značaj proizlazi ne samo iz činjenice što je riječ o organskom zakonu već ponajprije zato što su najveća ograničenja temeljnih ljudskih prava i sloboda od strane državne vlasti moguća upravo u kaznenom postupku. No, za posebnu publiku važnost djela proizlazi i iz činjenice da je autor odvjetnik i istovremeno vjerojatno jedan od najplodnijih naših pravnih pisaca. Iako je autor u predgovoru naveo da je "knjiga isključivo instruktivnog karaktera, bez pretenzije sveobuhvatnosti"

te da "neovisno o njezinoj voluminoznosti, ona po svojoj strukturi ima sva svojstva **Početnice**", njezovoj skromnosti ne treba pustiti da uzme maha. Naime, brojni dijelovi ovog komentara dubinom analize daleko prelaze početnu razinu znanja te će stoga biti od velike koristi i onima koji već jako dobro poznaju Zakon o kaznenom postupku i koji ga godinama primjenjuju. U djelu je izražena sinteza teorije i prakse, koju autor svojim dugogodišnjim djelovanjem, radom i pisanjem, uspješno ostvaruje. Zbog toga, iako je možda izvorno ovo djelo namijenjeno praktičarima, ono je i vrlo koristan i pregledan alat u nastojanjima za kvalitetnom znanstvenom analizom navedene materije. Velik trud uložen je u pripremu ovog komentara, zajedno s golemim znanjem i iskustvom autora, koje se očituje u poznavanju zakonskih rješenja, problema na koje se nailazi prilikom primjene pojedinih odredbi u praksi, pa čak i problema na koje bi primjena novih odredbi mogla naići, te nudi rješenja za navedene probleme *de lege lata* i *de lege ferenda*.

Knjiga ima više od 1500 stranica i podijeljena je u nekoliko dijelova i poglavlja u kojima

se detaljno razrađuju dijelovi Zakona o kaznenom postupku, a uz autorove komentare pojedinih odredbi ZKP-a čitatelj će pronaći i definicije određenih instituta iz stručne literature. U knjizi je objavljen i pročišćeni zakonski tekst Zakona o kaznenom postupku kao i sve njegove izmjene.

Autor je u knjizi dao prikaz brojnih odluka te recentnu i relevantnu praksu najviših sudova Republike Hrvatske (525 odluka Vrhovnoga suda Republike Hrvatske, više od 190 odluka Ustavnoga suda, te više desetaka izvoda iz odluka nižih sudova) kao i više od 400 odluka Europskoga suda za ljudskih prava te Suda Europske unije. Posebna vrijednost jest u tome da se obrađuje i prikazuje Zakon o kaznenom postupku s uključenim Izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku NN 70/17 koje su stupile na snagu 27. srpnja 2017., dakle moglo bi se reći – gotovo jučer.

S obzirom na Šimin postavljeni cilj samome sebi, a to je “*da primjenjivačima olakša snalaženje u ‘prašumi’ zvanoj kazneni postupak*”, za vjerovati je da je on u tome sigurno uspio.

I konačno, možda da se pomalo vratim na određeni način uvodno postavljenom ontološkom pitanju. Naime, ako je odvjetništvo način života, i ovakvo pisanje sigurno jest velik dio odvjetničkog života pravnog pisca Šime Pavlovića. Možda baš zato što je odvjetnik uspio tako dobro prikazati i objediniti gledišta teorije i prakse ne propuštajući priliku da jasno izrazi svoje, nerijetko vrlo kritične, ali vrlo dobro argumentirane stavove o pojedinim pitanjima.

Kao zaključak, nije pretjerano reći da ovo djelo, ali samo kao posljednje u velikom nizu, autora i njegovo djelo postavlja kao nezaobilazni put i vodilju u proučavanju i praktičnoj primjeni kaznenih zakona.

Na kraju zahvaljujem i recenzentima knjige doc. dr. Matku Pajčiću, sucu Damiru Kosu i sucu Ivanu Turudiću, čije sam misli djelomično posudio u ovom osvrtu s jedinom namjerom da se uistinu vjerodostojno prikaže djelo.

Ne bis in idem pred Ustavnim sudom

Piše:
Ivana Đuras

samostalna
ustavnosudska
savjetnica

Sažetak

Problematika dupliciranja postupaka koji su po svojoj naravi kazneni, te pojavnost dvostrukog suđenja i kažnjavanja u oblasti kaznenih djela, prekršaja, upravnih "kažnjivih djela", stegovnih i disciplinskih postupaka, još uvijek otvara brojna pitanja s obzirom da se pojedini postupci i nadalje pojavljuju pred redovnim sudovima, a konačno pitanje povrede tog načela stranke pokušavaju riješiti i pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske. Uvažavajući presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetima Armando Maresti¹ i Ksenija Tomasović², u kojima su utvrđene povrede članka 4. stavka 1. Protokola 7 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, praksa redovnih sudova, pa i Ustavnoga suda, implementira standard da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen u istoj (kaznenoj) stvari (**ne**), zatim da se spriječi dvostruko suđenje i izricanje kaznenopravnih sankcija u oba postupka načelno kaznene naravi (**bis**) za istu stvar, odnosno događaj (**idem**). Navedeni standard propisao je člankom 31. stavkom 2. i Ustav Republike Hrvatske.

Ključne riječi: *ne bis in idem, Maresti, Tomasović, prekršaj, kazneno djelo*

¹ presuda od 25. lipnja 2009. po zahtjevu br. 55759/07

² presuda od 18. listopada 2011. po zahtjevu br. 53785/09

Uvod

Presude Europskoga suda za ljudska prava u Strasbourgu (u daljnjem tekstu: ESLJP) donesene protiv Republike Hrvatske u predmetima *Maresti i Tomasović protiv Republike Hrvatske* donijele su mnoštvo dinamičnih promjena u sferi kaznene i prekršajne prakse; od potpisivanja Protokola¹

o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka (u daljnjem tekstu: Protokol) između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ravnateljstva Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, pa sve do stručne edukacije odvjetnika, sudaca i državnih odvjetnika, kao i policijskih služ-

¹ Protokol o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka, s primjenom od 1. rujna 2011. Navedenim dokumentom oba protokolarna sudionika su člankom 7. u bitnome riješila

i probleme oko kvalifikacije prijestupa, te je određeno da mišljenje o pravnim pitanjima koja se mogu pojaviti tijekom rada na pojedinom predmetu daje državni odvjetnik.

benika. Cilj je rješavanje problema koji su se na dnevnoj razini javljali, a vezani su uz kvalifikaciju radnje izvršenja kao kaznenog djela ili prekršaja, koje službene osobe o tome odlučuju, kao i uz daljnji tijek suđenja u slučaju kada se utvrdi istovremeno postojanje paralelnog postupka načelno "kaznene" naravi. Spomenutim Protokolom dogovoreno je da mišljenje o pravnim pitanjima koja se mogu pojaviti tijekom rada na pojedinom predmetu daje državni odvjetnik kao stranka u postupku i ovlašteni tužitelj za kaznena djela za koje se kazneni progon poduzima po službenoj dužnosti.

Navedenim presudama ESLJP-a utvrđene su povrede članka 4. stavka 1. Protokola 7 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda² (u daljnjem tekstu: Protokol 7, Konvencija) te su podsjetile da zabrana "dupliciranja" kaznenog/prekršajnog postupka za isti prijestup poznaje i pozitivno zakonodavstvo Republike Hrvatske, odnosno i Ustav Republike Hrvatske i Zakon o kaznenom postupku, u kojima je navedena zabrana inherentna poštenom (pravičnom) suđenju. Međutim, sudska praksa pokazala je da primjena navedenog načela nije bila ujednačena, a zabrana dvostrukog suđenja/kaznjavanja nije bila u potpunosti poštivana; prvenstveno stoga što su se brojni zakonski opisi prekršaja u potpunosti ili u značajnom, bitnom, dijelu preklapali sa zakonskim opisima kaznenih djela, tako da je uz praktični problem materijalne diferencijacije je li neko ponašanje kazneno djelo ili prekršaj, postojao i normativni problem. Praksa redovnih sudova je pokušala sanirati povredu načela *ne bis in idem* (primjerice kod inkriminacije posjeda opojnih droga) tako što su uračunavali prethodno izrečenu prekršajnu kaznu u kasnije odmjeravanu kaznu u kaznenom postupku, što međutim nije bilo dostatno za opravdanje dvostrukog procesuiranja i kažnjavanja počinitelja,

2 Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.

unatoč činjenici da su propisane sankcije te različiti zaštitni objekti i subjekti jasno ukazivali na razliku između pojedinog kaznenog djela i prekršaja.

ESLJP je u presudama *Maresti* i *Tomasović* primijenio tzv. *Engel mjerila*³ koja prije svega odgovaraju na pitanje radi li se u razmatranom slučaju o "kaznenoj stvari", odnosno čija tri kriterija zahtijevaju odgovor na pitanja: 1) kakva je pravna kvalifikacija djela u nacionalnom pravu, 2) kakva je narav samoga djela te 3) kakva je kazna (vrsta i mjera) koja može biti izrečena u konkretnom slučaju. Ako je odgovor na ta tri pitanja potvrđan, prelazi se na utvrđivanje jesu li djela radi kojih se podnositelj zahtjeva kazneno goni ista (*idem*) te je li postojala dvostrukost postupka (*bis*). Najznačajnija odluka u kojoj je ESLJP implementirao navedena načela jest predmet *Sergey Zolotukhin* protiv Rusije⁴, u kojem je provedena harmonizacija do tada nedosljedne prakse ESLJP-a u ocjenjivanju pitanja primjene pojedinih elemenata *ne bis in idem*, uvažavajući prvenstveno potrebu za pravnom sigurnosti, te međunarodne dokumente i samu Konvenciju, kojima je smisao stvarna i učinkovita zaštita prava i sloboda.

Ustavni sud zato, uvažavajući pravnu stečevinu ESLJP-a ali i osobitosti domaćeg pravnog sustava u predmetima u kojima su podnositelji ustavnih tužbi isticali povredu načela *ne bis in idem*, stvara ustavnosudsku praksu koja se u odabranim primjerima nastavno prikazuje.

Prekršaj i kazneno djelo

Ustavni je sud odlukom broj: U-III-1928/2014 od 25. veljače 2016.⁵ odbio ustavnu tužbu podnositelja koji je prekr-

3 Engel i ostali protiv Nizozemske, presuda, 8. lipnja 1976., Serija A br. 22, zahtjev br. 5100/71

4 presuda Velikog vijeća, 10. veljače 2009., zahtjev br. 14939/03

5 sve odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske navedene u članku, mogu se pronaći u izvornom obliku na www.usud.hr

šajnim nalogom proglašen krivim za počinjenje prekršaja iz članka 17. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira zbog vrijeđanja i omalovažavanja policijskih službenika u obavljanju službene dužnosti, te je prilikom daljnjeg postupanja i privođenja u službene prostorije nastavio s vrijeđanjem. Podnositelju činjeničnim opisom prekršaja nije stavljen na teret fizički napad na službenu osobu.

U kaznenom postupku podnositelju je stavljeno na teret počinjenje kaznenog djela protiv javnog reda – napad na službenu osobu, nakon provedenog kaznenog postupka podnositelj je proglašen krivim za kazneno djelo i primijenjena je uvjetna osuda. Ustavni je sud, uzimajući u obzir činjenični opis kaznenog djela i prekršaja, ocijenio da osporenim presudama podnositelju nije povrijeđeno načelo *ne bis in idem*, propisano člankom 31. stavkom 2. Ustava.

Odlukom broj: U-III-6773/2014 od 19. svibnja 2016. odbijena je ustavna tužba u povodu predmeta u kojem je podnositelj proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela protiv života i tijela – teške tjelesne ozljede – u vidu krvnog podljeva sljepočno čeono lijevo veličine 2 cm, krvnog podljeva ispod lijevog oka veličine 4 cm te ogrebotine lijevog laktava. Kao sankcija primijenjena je uvjetna osuda. Pravomoćnim prekršajnim nalogom Prekršajnog suda podnositelj je proglašen krivim za počinjenje prekršaja iz članka 6. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira⁶ kojega je narušavao u alkoholiziranom stanju na način da je drsko fizički nasrtao na invalidnu i teško pokretnu osobu na javnom mjestu. Podnositelju prekršajnim aktom nije stavljeno na teret nanošenje tjelesnih ozljeda. Ustavni sud ocijenio je da osporenim presudama podnositelju nije povrijeđeno načelo *ne bis in idem*, propisano člankom 31. stavkom 2. Ustava, posebno uzimajući u

obzir okolnosti i činjenične opise kaznenog djela i prekršaja.

Sud je također odredio da će podnositelju u slučaju opoziva uvjetne u izrečenu kaznu zatvora biti uračunata novčana kazna izrečena prekršajnim nalogom Prekršajnog suda, koja će se računati kao jedan dan zatvora. Iako je taj dio izreke prvostupajnske presude u suprotnosti s njezinim obrazloženjem, jer implicira da je kod predmetnog kaznenog djela i predmetnog prekršaja riječ o istom djelu, on ide *in favorem* podnositelju pa ga Ustavni sud nije ocijenio protuustavnim, imajući u vidu da svaka nezakonitost ne predstavlja automatski i povredu nekog od ustavnih prava.

Treći primjer je odluka broj: U-III-2527/2011 od 1. lipnja 2016. kojom je ustavna tužba također odbijena, jer podnositelju nije povrijeđeno načelo *ne bis in idem*, propisano člankom 31. stavkom 2. Ustava. U tom slučaju podnositelj kao prvooptuženik i direktor trgovačkog društva zajedno s drugooptuženikom proglašeni su krivima za počinjenje teškog kaznenog djela protiv opće sigurnosti (kao odgovorna osoba na mjestu gdje se obavlja rad nije postupio po propisima o mjerama zaštite na radu i time izazvao opasnost za život ljudi, a tim kaznenim djelom prouzročena je smrt jedne osobe) i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest (6) mjeseci koja je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi u trajanju od šezdeset (60) dana.

Rješenjem Prekršajnog suda podnositelj je zajedno s drugookrivljenikom proglašen krivim za počinjenje prekršaja iz članka 108. stavaka 1. i 2. alineja 17. Zakona o zaštiti na radu⁷, jer su na ekonomiji M. kao poslodavci rasporedili zaposlenika J. S. na poslove s posebnim uvjetima rada, a da prethodno na propisani način nisu utvrdili da zaposlenik ispunjava potrebne uvjete.

Zanimljiva odluka koja se bavila čak trima

6 Narodne novine, broj 5/90., 30/90. i 47/90.

7 Narodne novine, broj 59/96., 94/96., 114/03. i 100/04.

postupcima: prekršajnim, stegovnim i kaznenim postupkom (broj: U-III-4575/2011 od 7. travnja 2016.) ocjenjivala je prigovor dvostrukosti u odnosu na kaznenu presudu kao akt osporen ustavnom tužbom. U konkretnom slučaju za isti događaj presudom Prekršajnog suda podnositelj je oslobođen optužbe za počinjenje prekršaja iz članka 13. stavka 1. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira,⁸ jer prekršaj koji mu je stavljen na teret nije počinjen na javnom mjestu niti se radnja izvršenja reflektirala, odnosno čula ili vidjela na javnom mjestu. Rješenjem pak Vojnostegovnog suda podnositelj je oslobođen odgovornosti za počinjenje stegovnog prijestupa iz članka 58. podstavka 24. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske⁹, jer radnja izvršenja djela nije počinjena u javnosti niti se navedeno postupanje može okarakterizirati kao kršenje vojne stege, te prema ocjeni navedenog suda postupanje podnositelja nije dovelo do narušavanja ugleda Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske. U kaznenom postupku podnositelj je proglašen krivim zbog počinjenja kaznenog djela protiv života i tijela – teška tjelesna ozljeda, opisano i kažnjivo u smislu članka 99. stavka 1. Kaznenog zakona¹⁰, a koje je počinio u istom prostorno-vremenskom činjeničnom okviru, dakle, tijekom istog događaja za koji je oslobođen u prekršajnom i stegovnom postupku. Ustavna je tužba odbijena, jer je u prekršajnom i vojnostegovnom postupku izostao ključni element javnosti kao bitno obilježje prekršaja i vojnostegovnog djela, uslijed čega sudovi uopće nisu raspravljali o okolnosti je li podnositelj oštećeniku nanio teške tjelesne povrede. Stoga Ustavni sud nije utvrdio povredu načela *ne bis in idem*.

⁸ ibid, 8.

⁹ Narodne novine, broj 33/02., 58/02., 175/03., 136/04., 76/07., 88/09. i 124/09.

¹⁰ Narodne novine, broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.

Sudska praksa pokazala je da primjena nije bila ujednačena, a zabrana dvostrukog suđenja/ kažnjavanja nije bila u potpunosti poštivana; prvenstveno stoga što su se brojni zakonski opisi prekršaja u potpunosti ili u značajnom, bitnom, dijelu preklapali sa zakonskim opisima kaznenih djela, tako da je uz praktični problem materijalne diferencijacije postojao i normativni problem.

Prekršaj i stegovno djelo ili disciplinski prijestup

Ustavni sud iznio je u predmetima broj: U-III-4493/2011 od 17. prosinca 2014., zatim U-III-7600/2014 od 25. svibnja 2015. i dr. stajalište da provodeći disciplinski postupak nadležno disciplinsko tijelo nije preuzelo nadležnost kaznenog suda u vezi s ocjenom postojanja kaznenog djela i kaznene odgovornosti, pri čemu postupci i radnje zbog kojih se provodi određeni disciplinski postupak mogu imati i elemente prekršajnih, odnosno kaznenih djela, ali to ne znači da nadležna disciplinska tijela ne bi mogla provoditi disciplinski postupak. Naime, u disciplinskom postupku utvrđuje se postojanje disciplinske, a ne kaznene odgovornosti, dok eventualno postojanje i prekršajne, odnosno kaznene odgovornosti ne utječe na odlučivanje o postojanju disciplinskog prijestupa (jednako u odlukama

Ustavnog suda broj: U-III-953/1998 od 4. veljače 2004., U-III-2601/2004 od 23. studenoga 2006., U-III-2761/2012 od 20. lipnja 2012. i U-III-3304/2011 od 23. siječnja 2013. [Narodne novine broj 13/13.]).

Ustavna tužba u predmetu broj: U-III-4798/2010 (odluka o odbijanju ustavne tužbe donesena je 12. lipnja 2014.) podnesena je protiv presude Upravnog suda Republike Hrvatske te je pravomoćno postalo rješenje Drugostupanjskog disciplinskog suda Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske kojim je podnositelj oglasen odgovornim za počinjenje teže povrede službene dužnosti, zlouporabom položaja ili prekoračenjem ovlasti u službi i nedoličnim ponašanjem u službi ili izvan nje, za što mu je izrečena disciplinska sankcija prestanka državne službe. Istovremeno, protiv podnositelja je pokrenut kazneni postupak i podignuta optužnica od strane USKOK-a radi kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 337. stavaka 1. i 3. i krivotvorenja službene isprave iz članka 312. stavaka 1. i 2. Kaznenog zakona¹¹, koji postupak do donošenja citirane odluke Ustavnog suda nije bio pravomoćno okončan.

U konkretnom slučaju predmet spora bio je prestanak službe državnih službenika koji su u disciplinskom postupku proglašeni odgovornima za počinjenje teže povrede službene dužnosti. Dakle, riječ je o postupku koji se odnosi na spor oko prava podnositelja da ne bude podvrgnut protupravnom prestanku državne službe. S obzirom na prirodu djela za koje se podnositelja tereti – povredu discipline, klasifikaciju tog djela u pravnom sustavu te sankciju kojoj se izložio i koja mu je izrečena, radilo se o disciplinskom/stegovnom postupku koji se nije odnosio na *optužbu za kazneno djelo*, koje bi potpadalo pod članak 6. i njegov kazneni aspekt već da je riječ o pravu koje je *građanske naravi* u smislu članka 6. Kon-

¹¹ ibid, 12.

vencije, a koji, u skladu s praksom ESLJP-a u predmetima *Nikolova i Vandova protiv Bugarske*¹², kao i *Albert i Le Compte protiv Belgije*¹³, u sporovima protiv države i njezinih državnih službenika u načelu potpadaju pod članak 6. Konvencije u njegovom građanskom aspektu.

Vezano uz prigovor povrede načela *ne bis in idem* ocijenjeno je da je u procesnom smislu bitno da je riječ o istoj kaznenoj stvari (o čemu se prosuđuje prema mjerilima *Engel*), pri čemu prvi kazneni postupak već mora biti okončan meritornom odlukom koja podnositelja oslobađa krivnje ili osuđuje i koja je *res iudicata*. Ustavni sud jasno je istaknuo da to načelo “postaje relevantno pri započinjanju novog kaznenog progona za istu kaznenu stvar.”

Zbog toga je ocijenjeno da se presude disciplinskih sudova (upravnih tijela) i Upravnog suda ne temelje na podnositeljevoj kaznenoj odgovornosti za kazneno djelo, već na utvrđenju da se podnositelj u službi nedolično ponašao i povrijedio propise kojima se uređuje rad službe, čime je počinio teže povrede radne discipline. Pri tome je istaknuto da se odgovornost državnog službenika za teže povrede u disciplinskom postupku može utvrditi neovisno o odluci kaznenog suda, jer se u disciplinskom postupku utvrđuju elementi povrede radne discipline, pri čemu nije nužno da su se istodobno ostvarili i elementi nekog kaznenog djela, što dovodi do zaključka da je disciplinska odgovornost šira od kaznene odgovornosti. K tome, podnositelj nije proglašen odgovornim u disciplinskom postupku zbog počinjenja kaznenog djela, već zbog povreda službene dužnosti u kojem slučaju nije došlo do povrede načela *ne bis in idem*.

Ustavni sud je odlukom broj: U-III-2557/2010 od 4. srpnja 2012. kojom se ustavna tužba odbija razmatrao dvostrukost postupanja za kazneno djelo i stegovni

¹² presuda, 25. ožujka 1999., zahtjev br. 31195/9)

¹³ presuda, 10. veljače 1983., zahtjev br. 7299/75

prijestup počinjen od strane osuđenika u zatvoru. Presudom Općinskog suda podnositelj je kao višestruki recidivist proglašen krivim zbog počinjenja dvaju kaznenih djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, prijetnjama, zbog čega mu je izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od tri (3) godine i deset (10) mjeseci. Istovremeno, podnositelj je u stegovnom postupku pravomoćno osuđen zbog povrede reda i sigurnosti u Kaznionici u Lepoglavi i izrečena mu je stegovna mjera upućivanja u samicu u trajanju od 21 dana tijekom cijelog dana i noći. Županijski sud je odlučujući o žalbi zauzeo stajalište da u hrvatskom pravnom sustavu postoji jasna pravna klasifikacija stegovnih prijestupa od kaznenih dijela, zatim da se stegovni postupci i mjere koje se u tim postupcima izriču provode radi zaštite reda i sigurnosti tijekom izvršenja kazne zatvora (štiti se dakle disciplina u kaznionicama i zatvorima) dok se kaznena djela i kaznenopravne sankcije propisuju samo za ona ponašanja kojima se tako ugrožavaju ili povređuju osobne slobode i prava čovjeka, te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom i međunarodnim pravom, a čija se zaštita ne bi mogla ostvariti bez kaznenopravne prisile. Podnositelju je u kaznenom postupku suđeno zbog kaznenog djela kod kojeg je posljedica kojom se prijeti – ubojstvo, koje kazneno djelo nije i ne može biti ekvivalent vrijeđanju ili nepristojnom ponašanju u smislu povrede reda i sigurnosti kao što je to regulirano opisom stegovnog prijestupa prema tada važećem Zakonu o izvršavanju kazne zatvora¹⁴.

Zbog toga je ocijenjeno da stegovna mjera izrečena podnositelju u stegovnom postupku svojom naravi nije kaznenopravna, da stegovni prijestupi nisu isti kao i kazneno djelo, te da stoga u slučaju podnositelja pokretanjem i vođenjem kaznenog postupka, unatoč tomu što je u međuvremenu pra-

vomoćno utvrđena stegovna odgovornost, nije došlo do dvostrukosti postupka.

Upravne mjere za "kaznjiva djela"

Administrativna (upravna) kaznjiva djela predviđaju mnogi zakoni, kao npr, Zakon o javnom bilježništvu, Zakon o odvjetništvu, Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakon o sprječavanju sukoba interesa, Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i mnogi drugi, a odgovornost za prijestupe propisana je i pravilnicima raznih saveza i interesnih skupina (Pravilnik Hrvatskog auto i karting saveza, Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata Pravnog fakulteta, Pravilnik o stegovnoj odgovornosti Hrvatskog plivačkog saveza, Pravilnik o stegovnoj odgovornosti vojnih osoba, Pravilnik Hrvatskog lovačkog saveza i dr.). Upravne mjere koje je moguće izreći najčešće su izražene u novčanom obliku ili u zabranama obavljanja određene djelatnosti.

Ustavni je sud u predmetu U-III-3860/2011 od 7. rujna 2016. odbio ustavnu tužbu jednog trgovačkog društva i odgovorne osobe u tom društvu u kojem je inspekcijskim nadzorom utvrđeno počinjenje više prekršaja prema Zakonu o radu¹⁵ i Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju¹⁶. U tom je slučaju nakon inspekcijskog nadzora inspektor rada izrekao usmeno rješenje na zapisnik kojim je podnositelju zabranio obavljanje djelatnosti u hotelu u kojem je utvrđen nezakoniti rad zaposlenika, uz mogućnost da podnositelj u ostavljenom roku dostavi dokaz o uplati 60.000 kuna i otkloni nedostatke u poslovanju kako se navedena mjera zabrane obavljanja djelatnosti ne bi izvršila. Inspektor rada podnio je i optužni prijedlog protiv podnositelja radi prekršaja utvrđenih u inspekcijskom nadzor te je pravomoćno proglašen krivim i osuđen za prekršaje prema Zakonu o radu i Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju i ka-

15 Narodne novine, broj: 137/04 – pročišćeni tekst

16 Narodne novine, broj 150/08.

14 Narodne novine, broj 190/03. i 76/07.

žnjen visokim novčanim kaznama u skladu sa Zakonom o Državnom inspektoratu¹⁷, Zakonom o radu i Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju (119.000 kuna trgovačko društvo, a 21.000 kuna odgovorna osoba u trgovačkom društvu). Podnositelji se tijekom prekršajnog postupka nisu pozvali na povredu načela *ne bis in idem*. Zapisnik s usmeno izrečenim rješenjem bio je priložen optužnom prijedlogu protiv podnositelja radi prekršaja utvrđenih u inspekcijskom nadzoru, te predstavlja sastavni dio prekršajnog spisa predmeta. Navedeno usmeno rješenje ukinuto je po službenoj dužnosti, jer je podnositelj po njemu postupio.

S obzirom na to da su podnositelji prigovor o povredi načela *ne bis in idem* mogli isticati u prekršajnom postupku, što nisu učinili, Ustavni sud taj prigovor prilikom odlučivanja o osnovanosti ustavne tužbe podnositelja nije razmatrao. No ostaje otvorenim pitanje bi li, u slučaju isticanja navedene povrede u prekršajnom postupku, sudovi tu povredu utvrdili i/ili uračunali uplaćeni iznos naložen u usmenom rješenju u novčanu kaznu odmjerenju u prekršajnoj presudi. Drugih primjera isticane dvostrukosti kod upravnih mjera u recentnoj praksi Ustavnog suda nema.

Dvostrukost kod obustavljenih postupaka

Za Ustavni sud nesporni su slučajevi u kojima povreda načela *ne bis in idem* nije dovedena u pitanje kada jedan od postupaka u kojima se sudi za isti događaj bude obustavljen iz raznih razloga (nastup zastare, odustanak ovlaštenog tužitelja, amnestija ili pomilovanje i sl.). U mnogim takvim predmetima (primjerice U-III-2633/2011 od 17. lipnja 2015., U-III-4976/2013 od 9. ožujka 2016., U-III-4516/2013 od 23. rujna 2015. i dr.) podnositeljima ustavne tužbe u jednom se od postupaka (najčešće prekršaj-

nom) “sudilo”, ali meritorna odluka, odnosno presuda o njegovoj krivnji nije donesena. S obzirom da se u takvim slučajevima radi o tzv. formalnoj odluci (rješenju) suda o obustavi postupka uslijed apsolutne zastare, a ne o odluci kojom se ulazilo u meritum i odlučivalo o krivnji podnositelja, nema opravdanosti utvrđenja povrede načela *ne bis in idem*.

Ovdje valja istaknuti da izričaj članka 4. stavak 1. Protokola 7 uz Konvenciju, koji govori o pravu da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen u istoj stvari, može navesti na krivi zaključak da Konvencija ne dopušta niti istovremeno suđenje dva puta o istome, a ne samo kažnjavanje, i prije nego li je pravomoćno okončan jedan od kaznenih postupaka i donesena *res iudicata*. Međutim smisao navedenog propisa koji glasi: “Nikome se ne može ponovo suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku iste države za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom te države” upravo jest u zabrani ponovnog suđenja i/ili kažnjavanja za istu kaznenu stvar koja je pravomoćno presuđena, slijedom čega je *res iudicata conditio sine qua non* povrede *ne bis in idem*.

Usvajajuće odluke Ustavnog suda

Pojedine ustavne tužbe osnovano su istaknule povredu zabrane dvostrukog postupanja, uglavnom u predmetima u kojima se vodio kazneni i prekršajni postupak vezan uz isti događaj. Primjenom judikature ESLJP-a, Ustavni je sud stoga usvojio ustavne tužbe, ukinuo osporene sudske odluke i predmet vratio na ponovno suđenje sudovima prvog stupnja. U izloženim primjerima ukinute su osporene presude koje su vremenski donesene kasnije.

U odluci broj: U-III- 5776/2011 od 14. prosinca 2016. u odnosu na događaj koji se zbio 14. listopada 2009. (prometno kazneno djelo i prekršaj), Ustavni sud utvrdio je

¹⁷ Narodne novine, broj 116/08. i 123/08.

da je riječ o dvojbi oko postojanja povrede načela *ne bis in idem* koju su nadležni kazneni sudovi bili dužni ispitati i ocijeniti radi li se o “dupliciranju” prekršajnog i kaznenog postupka. Međutim, u navedenom predmetu nadležni sudovi nisu utvrdili sve činjenice i okolnosti potrebne za ocjenu prigovora *ne bis in idem* propustivši ga ocijeniti unatoč tome što je tijekom postupka taj prigovor bio istaknut. Takav je propust sudova imao za posljedicu povredu podnositeljevog prava na pravično suđenje zajamčenom člankom 29. stavkom 1. Ustava.

Odlukom broj: U-III-410/2010 od 30. ožujka 2016. utvrđeno je da je podnositelj u kaznenom postupku oslobođen optužbe zbog kaznenog djela nasilničkog ponašanja u obitelji, dok je u prekršajnom postupku pravomoćno proglašen krivim zato što se unutar inkriminiranog razdoblja u kaznenom djelu nasilnički ponašao u obitelji (tužena je jednokratna zlostava u prekršajnom postupku). Presuda prekršajnog suda postala je pravomoćna nakon što je podnositelj oslobođen od optužbe u kaznenom postupku, što je podnositelj isticao u žalbi protiv presude prvostupanjskog prekršajnog suda predlažući da Visoki prekršajni sud zastane s postupanjem do pravomoćnosti presude općinskog suda za kazneno djelo. Visoki prekršajni sud donio je presudu u trenutku kada je oslobađajuća presuda u kaznenom postupku postala pravomoćna.

U odluci Ustavnog suda istaknuto je da je dužnost suda pred kojim se vodi postupak da po službenoj dužnosti pazi na postojanje smetnji za vođenje postupka pa tako i na postojanje *res iudicata*, na što Visoki prekršajni sud nije pazio, te je nesankcioniranjem povrede načela *ne bis in idem* dopustio dupliciranje postupaka. Sud je naime bio svjestan činjenice da je protiv podnositelja pokrenut i vođen kazneni postupak zbog nasilničkog ponašanja u obitelji tijekom razdoblja u koje ulazi i prekršaj, a za koje je kazneno djelo podnositelj pravo-

Jasno je da kada okrivljenik smatra da mu je vođenjem kaznenog postupka koji je pokrenut privatnom tužbom i donošenjem (meritorne) sudske odluke o krivnji u tom postupku, povrijeđeno načelo zabrane dvostrukog suđenja, postoji njegovo pravo na zaštitu njegovih prava podnošenjem ustavne tužbe pred nadležnim Ustavnim sudom, *ratione personae*.

moćno oslobođen i to vremenski prije nego je Visoki prekršajni sud donio svoju odluku. Zbog toga je utvrđena povreda ustavnog prava na pravično suđenje iz članka 29. stavka 1. Ustava u vezi s ustavnim načelom iz članka 31. stavka 2. Ustava.

Ustavni sud je u odluci broj: U-III-1220/2013 od 11. siječnja 2017. istaknuo da ocjena drugostupanjskog suda, kojom je žalba podnositelja ocijenjena kao neosnovana, nije obrazložena u odnosu na ozbiljan prigovor povrede načela *ne bis in idem* (prekršaj i kazneno djelo bili su iz područja prometa). Naime, u osporenoj drugostupanjskoj presudi Županijski sud pozvao se na sudsku praksu prethodno donesenih ukidanih drugostupanjskih presuda i na njihova obrazloženja, koja u odnosu na istaknutu povredu također nisu sačinjena tako da sadržavaju valjane razloge za ocjenu drugostupanjskog suda o pogrešno i nepotpuno utvrđenom stanju prvostupanjskih odluka, a koje se odnose na povredu načela *ne bis in idem*. Stoga je utvrđena

povreda prava na obrazloženu odluku (arbitrarnost drugostupanjske presude), kao sastavni dio prava na pravično suđenje zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava. U predmetu broj: U-III-5416/2011, u kojem je odluka o usvajanju ustavne tužbe donesena 19. lipnja 2012., utvrđeno je da je Općinskom sudu već iz optužnog prijedloga protiv podnositelja bila poznata činjenica postojanja presude Prekršajnog suda, a prije nego je Općinski sud donio svoju presudu u kaznenom predmetu u spis je priložena preslika presude prekršajnog suda. Podnositelj je u žalbi na prvostupanjsku presudu istaknuo da je riječ o dvostrukosti postupka, odnosno da je zbog istog događaja već pravomoćno osuđen u prekršajnom postupku (bila je riječ o nasilju u obitelji). U konkretnom slučaju, zbog donošenja presude prekršajnog suda, kojom je podnositelju već izrečena novčana kazna kao prekršajna sankcija, i u vrlo kratkom roku nakon toga (četiri mjeseca) donošenjem presude Općinskog suda u kaznenoj stvari, pravno su egzistirale dvije osuđujuće odluke o krivnji podnositelja sa zasebnim kaznama, a za činjenično isti događaj. Slijedom navedenog Ustavni je sud ocijenio da su sudovi dopustili dupliciranje postupaka potpuno svjesni prethodne podnositeljeve osuđenosti za isti događaj, povređujući mu time ustavno pravo na pravično suđenje iz članka 29. stavka 1. Ustava u vezi s ustavnim pravom iz članka 31. stavka 2. Ustava. Sličnu pravnu situaciju ocjenjivao je Ustavni sud u predmetu broj: U-III-507/2011, u kojem je odluku kojom se ustavna tužba usvaja donio 12. srpnja 2011. U konkretnom slučaju zbog donošenja prekršajnog rješenja prema kojem je podnositelj već platio izrečenu novčanu kaznu kao prekršajnu sankciju i u vrlo kratkom roku nakon toga (oko 15 dana) donošenja presude Općinskog suda u kaznenoj stvari, pravno su egzistirale dvije osuđujuće odluke o krivnji podnositelja sa zasebnim kaznama, a za

činjenično isti događaj (bila je riječ o prometnom prekršaju i kaznenom djelu). Takvo stanje Županijski sud, odlučujući o žalbi podnositelja, nije ispravio, niti uklonio povredu načela *ne bis in idem* koja je presudom Općinskog suda počinjena na njegovu štetu. Ustavni je sud utvrdio povredu prava na pravično suđenje propisanog člankom 4. stavkom 1. Protokola broj 7 uz Konvenciju.

Privatni tužitelji

Kazneni postupci koji su pokrenuti privatnom tužbom¹⁸ također mogu dovesti do povrede načela *ne bis in idem*. Međutim, stajalište Ustavnog suda¹⁹ je da se "(...) načelo *ne bis in idem* odnosi isključivo na okrivljenika. Jedino se okrivljenik u zaštiti svojih ustavnih prava može pozivati na navedeno načelo. Naime, smisao tog načela je zaštita okrivljenika od ponovnog vođenja kaznenog postupka nakon što je protiv njega, za isti događaj, već vođen postupak koji se može smatrati kaznenim u smislu članka 6. Konvencije. Privatni tužitelj koji podnese ustavnu tužbu protiv presude kojom je optužba odbijena pozivom na načelo *ne bis in idem*, ne može se u ustavnoj tužbi pozivati na povredu članka 31. stavka 2. Ustava, odnosno članka 4. Protokola broj 7 uz Konvenciju, zato što se navedeno načelo ne odnosi na njega." Zbog toga je u navedenom predmetu u odnosu na povredu načela *ne bis in idem* Ustavni sud donio rješenje o odbačaju ustavne tužbe zbog nenadležnosti Ustavnog suda *ratione personae*.²⁰

Zbog toga je jasno da kada okrivljenik smatra da mu je vođenjem kaznenog postupka koji je pokrenut privatnom tužbom i donošenjem (meritorne) sudske odluke o krivnji u tom postupku, povrijeđeno načelo za-

18 članci 60.-63. Zakona o kaznenom postupku, Narodne novine, broj 121/11. – pročišćeni tekst, 143/12., 56/13., 145/13. i 152/14.

19 vidi odluku Ustavnog suda broj: U-III-3186/2012 od 18. listopada 2016.

20 tako i odluke broj: U-III-4978/2012 od 24. studenoga 2016., U-III-3317/2012 od 18. listopada 2016.

brane dvostrukog suđenja, postoji njegovo pravo na zaštitu njegovih prava podnošenjem ustavne tužbe pred nadležnim Ustavnim sudom, *ratione personae*.

Umjesto zaključka

Okolnost koja problematiku *ne bis in idem* čini aktualnom je i to što su prekršajni postupci po svojoj pravnoj prirodi manje složeni, ali ekspeditivniji od kaznenih, pa se događalo da je okrivljenik pravomoćno kažnjen prekršajnom sankcijom za počinjenje prekršaja koji se mogao podvesti i pod (teško) kazneno djelo te tako izbjeći strože kažnjavanje u kaznenom postupku, pozivajući se na načelo *ne bis in idem*.

Međutim, nemoguće je ignorirati nastup teže posljedice u slučaju preklapanja zakonskog opisa prekršaja i kaznenog djela, jer je upravo zbog nastupa tjelesnih

ozljeda, materijalnih šteta, smrti, širenja zaraznih bolesti i dr. zakonodavac predvidio kvalificiranu odgovornost počinitelja kroz propisivanje kaznenih djela, koja se pored navedenog, po značaju zaštitnog objekta (subjekta) izdižu iznad sfere prekršajnog. Stoga se kao dodatni kontrolni faktor utvrđenja dvostrukosti eventualno može uzeti u obzir zaštićeno dobro (subjekt ili objekt) koje je zakonodavac imao na umu prilikom propisivanja određenog kaznenog djela ili prekršaja, te kvalifikacija nastupjele posljedice za zaštićeno dobro.

Naposljetku, pažnja redarstvenih vlasti i ovlaštenog tužitelja prilikom pronalaska počinitelja i utvrđivanja svih okolnosti djela i njegove pravilne kvalifikacije predstavlja prvi, ali i najvažniji korak prevencije povrede načela *ne bis in idem*.

INSOLV-INFO®

TEHNOLOGIJA IUS-INFO

INSOLV-INFO prati promjene Vaših poslovnih subjekata!

INSOLV-INFO je najpouzdaniji sustav **automatiziranog praćenja** koji prikuplja objave sa svih izvora (**e-oglasne ploče, Narodnih novina, Fina-e, sudskog registra**), provjerava i uspoređuje s Vašom listom klijenata te Vas **dnevno obavještava** o promjenama:

INSOLVENCISKIH POSTUPAKA

SUDSKOG REGISTRA

INFORMACIJA O BANKOVNIM RAČUNIMA

Samo kod nas podatke prikuplja i obrađuje stručni tim pravnika sa vrhunskom IT podrškom kako bi Vam se dostavile potpune i pouzdane informacije.

IUS SOFTWARE d. o. o.

Tuškanova 37, 10 000 Zagreb

T. 01 5999 918 F. 01 5999 919 E. info@insolvinfo.hr

www.insolvinfo.hr

Kolokacije u jeziku prava

Nizozemska hrabrost ili *actio libera in causa*

Piše:

Ivana Bendow
prof.

Mi pazimo da ne kupimo mačka u vreći, a oni da ne kupe svinju u vreći. Mi jednim udarcem ubijamo dvije muhe, a oni dvije ptice. Mi kažemo popu pop a bobu bob, a oni lopatu nazivaju lopatom. Kod nas se daju plave koverte, a kod njih smeđe. Mi zatvaramo oči na korupciju, a oni na nju okreću slijepo oko. Mi uplovljavamo u bračnu luku, a oni – pomalo iznenađujuće, jer i oni su potomci slavni moreplovaca, dapače još slavnijih i brojnijih – vezuju čvor. Mi zveckamo oružjem, a oni mašu sabljom. Mi sve trpamo u nekakve okvire, a oni u male kutije. Mi razmišljamo izvan okvira, a oni izvan kutije. Mi imamo informaciju iz prve ruke, a oni ravno iz konjskih usta. Istina, dogodi se da smo usuglašeni, pa i jedni i drugi pred problemima pribjegavamo nekoj strategiji, tj. zabijamo glavu u pijesak. Za osobu sklonu krađi i jedni i drugi kažemo da ima ljepljive prste. I jedni i drugi govorimo o rupama u zakonu, jednakosti oružja, plodovima otrovne voćke, vrhu ledenjaka, podizanju letvice, pranju ruku od odgovornosti. Pogodili ste – danas je riječ o figurativnim izrazima u hrvatskom i engleskom jeziku. Izdvojit ćemo, naravno, one koji se redovito upotrebljavaju u pravu ili su s pravom na neki način povezani. Počnimo s mačkom u vreći. Pazi, kupče, da ne kupiš mačka u vreći pučka je formulacija za ono što se u pravu zove načelo *caveat emptor*. Kad kupujemo traperice, dužnu pažnju (*due diligence*) primjenjujemo tako što traperice preokrenemo u ruci i preletimo pogledom, a kad kupujemo trgovačko društvo to je prelijetanje pogledom nešto složenije, traje nešto duže i zove se *a due diligence audit*. Potencijalni kupac mora provesti dubinsko snimanje

trgovačkog društva – *the potential buyer is responsible for carrying out a due diligence audit*. Da ne bude poslije – nisam znao!

Kažu za naš puk da će lako obećati, pa ako treba i potpisati što, a pritom držati figu u džepu. A što je figa u džepu nego oblik mane volje, mentalna rezervacija, svjestan nesklad između volje i očitovanja? Mentalna rezervacija – figa u džepu. Priznajem da ostalim oblicima mane volje ne bih znala prispodobiti odgovarajući pučki figurativni izraz.

A što je *Dutch courage* (doslovno: nizozemska hrabrost)? Ovisi tko pita. Ako me to pita nepravnik, odgovorit ću da taj figurativni izraz odgovara našem "gutljaj za hrabrost" ili "ispiti jednu za hrabrost". A na upit pravnika "kaznenjaka" kažem: *Dutch courage* je *actio libera in causa*, radnja slobodna u uzroku, samoskrivljena neubrojivost, neuračunljivo stanje u koje se počinitelj sam doveo upotrebom alkohola ili droge.

Za razliku od mačka u vreći i fige u džepu koji, iako značenjski usko povezani s odgovarajućim pravnim pojmovima ili načelima, nisu pravni nazivi, *Dutch courage* je punokrvi pravni naziv pa ćete ga naći već na početnoj stranici svake knjige koja se zove *Introduction to Criminal Law*, onoj koja donosi njen sadržaj. Zanimljivo je porijeklo izraza *Dutch courage*. On nas podsjeća na to da su Nizozemci, uz Engleze, nekoć bili vrsni moreplovci. A mornari se, poznato je, tješe i hrabre alkoholom – barem je tako nekad bilo. Znam što se pitate: a zašto *Dutch courage*, zašto ne *English courage*? Zar engleski mornari nisu pili? Doista, taj se socio-lingvistički aspekt ovog figurativnog izraza i meni čini posebno zanimljiv.

O autorici:

Ivana Bendow, profesorica engleskog jezika, autorica je dvaju rječnika u nakladi Školske knjige. Pisanje (novinarstvo i esejistiku) studirala je na University of Massachusetts u Sjedinjenim Američkim Državama. Podučava pravnički engleski jezik, prevodi stručne tekstove i sastavlja hrvatsko-engleski pravni rječnik.

Zaključujući po tragu koji je ostao u jeziku, čini se da engleski mornari nisu pili. Čini se da su trijezni Englezi stajali po strani i promatrajući u lučkoj krčmi svoje nizozemske kolege s prijezirom rekli: "Hm. Ovi se moraju napiti da bi se potukli. Eto što ti je nizozemska hrabrost."

Figurativni izrazi (*figurative expressions*) zastupljeniji su u jeziku nego što se to obično misli. Upotrebljavamo ih automatski, nesvjesno, ne misleći na njihovo slikovno porijeklo. A porijeklo im je doista u slici. Tako i učestali izraz *the bench and the bar* potječe od sli-

ke sudnice, u kojoj suci sjede za povišenom klupom, a odvjetnici ispred pregrade koja je u negdašnjim sudnicama dijelila sudionike u postupku od nazočne publike. Pregrada je ponekad u obliku prečke, a prečku prepoznajemo i u riječima zapriječiti i zapriječenost. Kada na tražbini nastupi zastara najčešće se kaže *the claim is time-barred* – doslovno: tražbina je vremenski zapriječena. Nas, međutim, ništa ne priječi da preletimo pogledom nekoliko figurativnih izraza koji slijede. Uz jedan podsjetnik: odgovarajući figurativni izraz najčešće postoji u oba promatrana jezika, ali ne uvijek.

sudstvo i odvjetništvo *the bench and the bar*
samoskrivljena nebrojivost Dutch courage
zatvarati oči na korupciju to turn a blind eye to corruption
figa u džepu a hidden agenda
stalno podizati letvicu to keep raising the bar
zveckati oružjem to rattle the sabre
vatrogasne mjere stopgap measures
jednim potezom pera with the stroke of a pen
zabiti glavu u pijesak, ponašati se kao noj to bury your head in the sand, to adopt the ostrich approach
plesati po rubu zakona to dance on the edge of the law
provući prijedlog zakona na mala vrata to sneak a bill through the back door
krezubi propisi toothless legislation
jednakost oružja equality of arms
imati ljepljive prste to have sticky fingers
reći popu pop a bobu bob to call a spade a spade
država-dadilja a nanny state
papirologija red tape
jednim udarcem ubiti dvije muhe to kill two birds with one stone
ugovor sklopljen među ravnopravnim

stranama an arm's length contract
plod otrovne vočke fruit of the poisonous tree
čjepidlačenje, traženje dlake u jajetu splitting hairs
saznati što iz prve ruke to have it straight from the horse's mouth
vrh ledenjaka the tip of the iceberg
sat otkucava the clock is ticking
u pripremi je novi zakon there's a new law in the pipeline
regulatorna agencija a watchdog
pojedinačni počinitelj, neposredni počinitelj the person who pulled the trigger
frizirati izvještaje, namještati brojke to cook the books
završiti iza rešetaka, završiti onkraj brave to end up behind bars
odmjeriti kaznu prema težini djela to make the time fit the crime
uploviti u bračnu luku to tie the knot
kupiti mačka u vreći to buy a pig in a poke
rupa u zakonu a loophole in the law, a legal loophole
začepiti rupu u zakonu to close the legal loophole
oko toga se još uvijek lome koplja the jury is still out on that
živi bili pa vidjeli famous last words

Iz pravne jezične prakse

Piše:

.....
**izv. prof. dr. sc.
 Marko Alerić**

U svim područjima ljudskoga djelovanja trebala bi postojati opća svijest o potrebi i važnosti razumljivog, pravilnog i jasnog sporazumijevanja, odnosno prijenosa poruke od pošiljatelja primatelju. Govorenje i pisanje ne bi trebali biti shvaćeni kao djelatnosti kojima se ovladava samo u ranom djetinjstvu, već kao djelatnosti na koje se u pravom smislu odnosi sintagma 'cjeloživotno učenje'. Da bismo govorenjem i pisanjem trajno ovladavali i postizali napredak, potrebno je prije, prilikom i poslije govorenja i pisanja razmišljati ne samo o sadržaju o kojem želimo priopćiti nego i o tome da taj sadržaj treba biti razumljiv, pravilan (u skladu s jezičnom normom) i jasan (jednoznačan, nedvojbjen).

Nerazumljivo, nepravilno i nejasno izražavanje može biti razlog brojnim predvidivim i nepredvidivim, ali svakako neželjenim posljedicama. Značenje izraza *ne može, ne treba* ili *ne mora*, npr. nešto učiniti, odnosno *nije potrebno, nije neophodno, nije nužno* ili *nije bitno* samo je dijelom jednako, ali se dijelom i razlikuje. Prilikom govorenja i pisanja potrebno je i nužno nastojati biti precizan i osigurati da sadržaj poslani i primljene poruke bude jednak. U sljedećim brojevima "Odvjetnika" upozoravat ćemo na neke nerazumljivosti, nepravilnosti i nejasnoće u pravnoj jezičnoj praksi.

Za ukazati je da se Uredba neće primjenjivati... Glagol *ukazati* osim značenja 'pokazati se, pojaviti se' ima i značenje 'na što upozoriti'. Ono što je u izrazu 'za ukazati' nepravilno, jest prijedlog *za* koji nije pravilno upotrebljavati uz infinitiv glagola. Pravilno je: *treba ukazati na to* ili *potrebno je ukazati na to*.

Nastavno na Vašu molbu kojom tražite pravno mišljenje o dva pitanja...

Prilog *nastavno* nije pravilno upotrebljavati umjesto izraza: *u vezi s, na temelju, u skladu s* i sl. Značenje pridjeva i priloga *nastavno* jest ono što je u vezi s nastavom, npr. *nastavno osoblje, nastavno gradivo*.

Sukladno citiranoj odluci...

Pravilno je *U skladu s citiranom odlukom...*

... temeljem mišljenja tijela državne uprave...

Pravilno je ... *na temelju mišljenja tijela državne uprave...*

Plaća će se utvrditi zavisno od broja zaposlenika...

Pravilno je *Plaća će se utvrditi ovisno o broju zaposlenika* ili *Plaća će biti utvrđena ovisno o broju zaposlenika*.

Poštovanje propisane procedure najmanja je mjera zahtijeva koja se postavlja...

Nepravilnim pisanjem *-ije, -je* došlo je do promjene vrste riječi (umjesto imenice *zahtijeva* upotrijebljen je glagol *zahtijeva*).

... *pružiti smjernice koje proističu iz dosadašnjih konkretnih praktičnih iskustava; ... ili na koje može uticati zakon...*

Pravilno je *proistječu (proizlaze) i utjecati*. Važno je razlikovati glagole u kojima se javlja nastavak *-ticati* (koji ima veze s *ticati*) od glagola u kojima se javlja *-tjecati* (koji ima veze s *-teći*). ... *i druge pravne osobe koje obnašaju javnu službu...; mogu ih obnašati osobe koje nemaju akademska zvanja...*

Glagol *obnašati* u prvom dijelu ima latinski prijedlog *ob-* koji znači 'radnjom obuhvatiti, okružiti...' Pravo značenje glagola *obnositi* zapravo je 'nositi što obilazeći oko čega'. Umjesto glagola *obnositi, obnašati* mogu se upotrijebiti glagoli *obavljati, vršiti*.

U postupku donošenja nisu ispoštovani standardi i pravila.

O autoru

Izv. prof. dr. sc. Marko Alerić diplomirao je na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a zatim magistrirao i doktorirao. Na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu zaposlen je kao profesor. Stalni je stručni suradnik Radio Sljemena u emisiji "Hrvatski naš svagdašnji". Suautor je knjige "Hrvatski u upotrebi".

Neki glagoli u hrvatskom jeziku istodobno su i svršenog i nesvršenog vida, tzv. dvovidni glagoli. To znači da oni istodobno pokazuju i svršenost i nesvršenost radnje. Takav je i glagol *poštovati*. Od takvih je glagola nepravilno tvoriti svršene glagole. Slično nije pravilno ni **istelefonirati*, **poručati*, **izorganizirati* i sl.

Glagol *ispoštovati* u navedenoj rečenici pravilno glas *poštovati* (... *nisu poštovani*...).

Predlagatelj je u tom smislu ustvrdio da se u postupku...; Kako bi ustvrdio je li osporena odredba...

Glagoli *ustvrditi* i *utvrditi* nemaju jednako značenje. Glagol *ustvrditi* znači 'postaviti' ili 'izreći tvrdnju', a glagol 'utvrditi' znači 'zaključiti, ustanoviti, konstatirati'.

Glagol *ustvrditi* u navedenoj bi rečenici trebalo zamijeniti, npr. glagolom *utvrditi*, *ustanoviti*, *zaključiti* ili *konstatirati*.

... članak 25. ZID-a *donešen je bez provedene javne rasprave*.

Glagolski pridjev trpni glagola *donijeti* pravilno glasi *donesen*, od glagola *prenijeti* *prenesen*, od glagola *iznijeti* *iznesen*. Oblici *donešen*, *prenešen*, *iznešen* nisu pravilni.

... *bez upoznavanja sa izričajem pravne norme; odgovornost rektor dijeli sa dekanima...; brišu se sa popisa državnih dužnosnika...*

Prijedlog *s* pravilno dobiva *a* i ima oblik *sa* ponajprije kada riječ koja dolazi nakon njega počinje suglasnikom *s*, *š*, *z* ili *ž*. Kako u navedenim primjerima to nije slučaj, prijedlog je trebao imati oblik *s*.

Na tom je osnovu predlagatelj usporedio način uređivanja...

Imenica *osnova* pravilno je ženskoga roda, što znači da njezin lokativ pravilno glasi *na osnovi*, kao *na knjizi*, *zemlji*, *vodi* itd.

... *plaća ne smije biti veća od...*

Pridjev *veća* (u muškom rodu *veći*) komparativ je od pridjeva *velika* i znači 'u većoj mjeri'. Umjesto pridjeva *velika* (*veća*) u navedenom bismo kontekstu mogli upotrijebiti i pridjev *visoka* (*viša*).

... *dionici iz sustava znanosti i visokog obrazovanja...*

Imenica *dionik* znači 'onaj koji ima dio, udio u čemu'. Imenica *sudionik* znači 'onaj koji sudjeluje u čemu'. Obje su imenice pravilne, ali

svaka ima drugačije značenje. Nije isto 'u nečemu imati dio' i 'u nečemu sudjelovati'. U skladu s tim u navedenom bih primjeru preporučio upotrebu imenice *sudionici*.

Na dio prijedloga i primjedbi koje su pristigle...

Ako je više riječi različitoga roda (*prijedlog* je muškog, a *primjedba* ženskog roda), zamjenica (*koji*) i glagolski pridjev radni (*pristigle*) treba biti u muškom rodu (*koji su pristigli*).

S obzirom da se prema članku 7. ...; ... predlagatelj ukazuje da nisu bile predmet javne rasprave...

Izraz čije je značenje poput izraza 'što se tiče, u odnosu na', pravilno glasi 's obzirom na'. Pravilno je, dakle, *s obzirom na to da se prema članku 7. ...*

Uz glagol *ukazati*, čije je značenje i '(na što) upozoriti u obliku savjeta, opomene, kritike', dolazi prijedlog *na* pa druga rečenica pravilno treba glasiti: ... *predlagatelj ukazuje na to da nisu bile predmet javne rasprave...*

... *odnosno do iznalaženja odgovarajućeg rješenja...*

Glagol *iznaći*, od kojega je izvedena glagolska imenica *iznalaženje*, znači 'izumiti, pronaći'. U navedenom ga je značenju pravilno upotrijebiti. Umjesto *iznalaženje* može se upotrijebiti i *pronalaženje*.

... *materijal je upućen predlagatelju radi/zbog pripreme konačnog prijedloga zakona...*

Oba su prijedloga (*zbog/radi*) u navedenoj rečenici pravilna. Prijedlog *radi* označava namjeru, cilj ('s namjerom pripreme konačnog prijedloga zakona'), a prijedlog *zbog* označava uzrok ('uzrok upućivanja materijala je priprema konačnog prijedloga zakona').

... *prvi puta se pojavio novi članak...*

Izraz *prvi puta* nije pravilan. Pravilno glasi *prvi put* jer su obje riječi (*prvi*, *put*) u nominativu. U genitivu taj izraz glasi *prvog puta*, u dativu *prvom putu* itd. Pravilno je ... *prvi put se pojavio novi članak*.

... *a u svrhu što učinkovitije rasprave...; U tu se svrhu prvo daje pregled...*

U navedenim primjerima želi se izreći namjera, cilj. Oni se ne izriču akuzativom (*u svrhu*, *u tu svrhu*), nego instrumentalom. Pravilno je ... *a sa svrhom što učinkovitije rasprave...; S tom se svrhom prvo daje pregled...*

Dana 20. rujna 2017. godine pred predsjednikom Hrvatske odvjetničke komore odvjetničku prisegu dali su:

MARKO ANIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

DRAGAN ANTIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u PULI.

PETAR BANIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u RIJECI.

IRA BELAC
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

ANITA BENUTIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u TROGIRU.

**TOMISLAV
BILOBRK**
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u UMAGU.

BORIS DVORŠČAK
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

GORAN FICKO
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u VARAŽDINU.

STIPE GRUBIŠIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

IVAN IVKOVIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

IVAN KORDIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

IRENA LETICA
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine,
sa sjedištem
ureda u VELIKOJ
GORICI.

MANUELA MAMIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u PODSTRANI

ANTONELA MILIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

**ALAN MUHVIĆ
PINTAR**
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

NENAD MUŠIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

DRAGAN NOVOSEL
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u KARLOVCU.

DOMAGOJ OLUJIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u SPLITU.

PETRA POK
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAPREŠIĆU.

MARTINA RADIĆ-ŠUNJIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u SPLITU.

DANIELA RUDE
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ŠIBENIKU.

HELA STIPČIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

JULIJA STRMOTA
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZADRU.

NATALIA SUVALJKO
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u SPLITU.

MARIJA ŠITUM
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u TROGIRU.

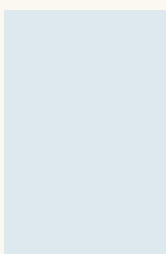
LUKA TADIJAN
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

JURICA TOMIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u SPLITU.

JASMINKO UMIČEVIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

BARBARA ŽIVKOVIĆ
Odobren upis na
sjednici Izvršnog
odbora 11. rujna
2017. godine, sa
sjedištem ureda
u ZAGREBU.

Predsjednik HOK-a Robert Travaš s novim članovima

Zapisnik

s redovite godišnje Skupštine Hrvatske odvjetničke komore,
održane 8. srpnja 2017. godine s početkom u 10:30
u prostorijama Hrvatske odvjetničke komore,
Koturaška 53/II., Zagreb.

Robert Travaš:

Poštovane kolegice i kolege, cijenjeni gosti!

Dobrodošli u Hrvatski odvjetnički dom, otvaram redovitu godišnju Skupštinu Hrvatske odvjetničke komore.

Molim vas da prije održavanja Skupštine odamo počast Domovini.

Dozvolite da prvo pozdravim naše goste i zahvalim na vremenu koje su odvojili da budu s nama na našoj godišnjoj Skupštini. Pozdravljam gospodina Damira Borasa, rektora Sveučilišta u Zagrebu, gospodina Željka Radića, dekana Pravnog fakulteta u Splitu, gospodina Antu Galića, predsjednika Visokog Upravnog suda Republike Hrvatske, našeg kolegu i državnog tajnika Ministarstva pravosuđa gospodina Juru Martinovića, kolegu i suca Ustavnog suda gospodina Rajka Mlinarića, gospodina Damira Kontreca, predsjednika Udruge hrvatskih sudaca i suca Vrhovnog suda, gospođu Mateu Topić, izaslanicu gradonačelnika Grada Zagreba, gospođu Andreju Šulentić, posebnu višu savjetnicu gradonačelnika Grada Zagreba, Ratka Žurića, nositelja Plakete Ivo Politeo, našeg uvaženog kolegu i bivšeg predsjednika, pozdravljam sve ostale kolegice i kolege nositelje Plakete. Ovim putem prenosim isprike gospodina Branka Hrvatina koji je u inozemstvu i žao mu je što neće danas biti s nama, ali uputio nam je posebne pozdrave i želje za uspješan rad, kao i sudac Ustavnog suda Mato Arlović koji je inače također redovno s nama na ovim našim događanjima.

Prije početka Skupštine, kao i svake godine, imamo jedan nezaobilazni dio, a to je da se prisjeti-

mo kolega koji od prošle pa do ove Skupštine, na žalost, više nisu s nama, to su: Tomislav Mašić iz Zagreba, Hrvoj Mišetić iz Zagreba, Fedor Tojaga iz Donjeg Miholjca, Danica Bujčić iz Bjelovara, Zlatko Jarić iz Osijeka, Josip Zubić iz Krapine, Ivan Penić iz Našica, Tomislav Čamovski iz Varaždina, Milorad Lukač iz Zagreba, Igor Borovina iz Dubrovnika, Damir Galetović iz Zagreba, Miše Papić iz Zadra, Vladimir Špehar iz Karlovca, Stjepan Herceg iz Zagreba, Josip Matković iz Osijeka, Georgije Ivković iz Rijeke, Ivan Dodiković iz Nove Gradiške, Dušanka Čačić iz Splita, Marija Radević iz Kutine, Danica Mokrović Uhlir iz Zagreba, Rastko Barbić iz Dubovnika, Boris Poturić iz Velike Gorice, Miloš Jovanović iz Zagreba, Vladimir Hiršl iz Zagreba, Dražen Grubišić Čabo iz Zagreba, Željko Andrijević iz Kutine, Sergej Škorić iz Rijeke, Melita Vršić Marušić iz Zagreba, Jovan Grubešić iz Osijeka, Josip Prelac iz Bjelovara, Željko Ljubić iz Karlovca i Duško Zec iz Osijeka.

Molim vas da im minutom šutnje odamo počast. Slava im!

Nažalost taj se popis svake godine čini sve dužim. S obzirom na to da je riječ o redovitoj godišnjoj Skupštini, u skladu s člankom 2. Poslovnika o radu Skupštine HOK-a, u svojstvu predsjednika Radnim predsjedništvom rukovodi predsjednik Komore.

Utvrđuje se broj nazočnih članova Skupštine – ukupan broj članova je 125 delegata. Znači kvorum za odlučivanje je 63. Trenutačno su u ovoj dvorani nazočna 84 delegata, pa mogu konstatirati da imamo kvorum na današnjoj Skupštini temeljem članka 11. Statuta Hrvatske odvjetničke komore. Moramo pristupiti izboru četiri člana Radnog

predsjedništva, zapisničara i dva ovjervitelja zapisnika.

U skladu s člankom 3. Poslovnika, prijedlog za članove ovih radnih tijela dao je sazivatelj Skupštine – Upravni odbor HOK-a, na sjednici održanoj 7. srpnja 2017. godine. Prijedlog za članove ovih radnih tijela može dati i svaki član Skupštine na samoj Skupštini, sada ako to želi.

Upravni odbor kao sazivatelj ove Skupštine na sinoćnoj je sjednici predložio za zapisničara Zoranu Živković iz Zagreba. Slažu li se predstavnici na ovoj Skupštini s tim prijedlogom?

Ima li netko protiv? Ima li netko suzdržan?

Nitko, hvala!

Za dva ovjervitelja zapisnika Upravni odbor predložio je Natašu Pećarević i Berislava Živkovića. Slažu li se predstavnici na Skupštini s tim prijedlogom?

Ima li netko protiv? Ima li netko suzdržan?

Ako nema, zahvaljujem!

Zapisničar i ovjervitelji uvijek su iz Zagreba iz tehničkog razloga.

Prelazimo na izbor Radnog predsjedništva. Predsjednik u Radnom predsjedništvu, u skladu s člankom 2. stavak 1. Poslovnika mora biti predsjednik HOK-a, dakle, to moram biti ja.

Za članove Radnog predsjedništva predloženi su: Sanja Kraljek, odvjetnica u Čakovcu, Dragan Crnković, odvjetnik u Sisku, Marija Perić, odvjetnica u Splitu i Vlasta Šteher, odvjetnica u Našicama. Slažu li se predstavnici na Skupštini tim prijedlogom?

Ima li netko protiv? Ima li netko suzdržan?

Ako nema, zahvaljujem i konstiram da su za članove Radnog predsjedništva izabrani kolegice i kolege Sanja Kraljek, Dragan Crnković, Marija Perić i Vlasta Šteher, pa ih molim da zauzmu mjesto za radnim stolom

U skladu s člankom 7. stavak 2., kao predsjednik radnog predsjedništva predlažem da se o pojedinosti točki dnevnog reda, prethodno izlože materijali o više točaka dnevnog reda zajedno, pa da se tek nakon toga vodi rasprava o tim točkama zajedno.

Slažu li se predstavnici na Skupštini s tim prijedlogom?

Ima li netko protiv? Ima li netko suzdržan?

Ako nema, zahvaljujem pa ćemo tako i učiniti.

U skladu s člankom 12., predlažem da se vrijeme

izlaganja pojedinog člana Skupštine koji sudjeluje u raspravi o pojedinim pitanjima ograniči na pet minuta.

U skladu s člankom 8. Poslovnika, predsjednik daje riječ isključivo nazočnim članovima Skupštine, prema redu kojim su se prijavili za raspravu, a o svakoj točki dnevnog reda može raspravljati samo jedanput.

Slažu li se predstavnici na Skupštini s tim prijedlogom?

Ima li netko protiv? Ima li netko suzdržan?

Ako nema, zahvaljujem! Onda smo usvojili taj način rada.

Prelazimo na usvajanje dnevnog reda Skupštine.

U skladu s člankom 6. Poslovnika, radno predsjedništvo predlaže Skupštini usvajanje prijedloga dnevnog reda koji je objavljen u pozivu za Skupštinu.

U skladu s člankom 6. stavak 4. Poslovnika, Skupština javnim glasovanjem većinom glasova nazočnih članova usvaja prijedlog dnevnog reda.

Ima li prijedloga dopune dnevnog reda, onako kako to Poslovnik predviđa ili se slažemo s dnevnim redom?

Ima li netko suzdržan? Ima li netko protiv?

Ako nema, zahvaljujem, dnevni red je isti onakav, kako vam je dostavljen u materijalima.

Točka. 3., ovjera zapisnika Skupštine Hrvatske odvjetničke komore održane 9. srpnja 2016. godine.

Taj je zapisnik u cijelosti objavljen u glasilu i časopisu "Odvjetnik" br. 9-10/16.

Ima li netko primjedbe na zapisnik? Traži li netko kakav ispravak zapisnika?

Ako nema, konstiram da je Skupština ovjerala zapisnik s prošlogodišnje Skupštine.

Točka. 4., pozdravne riječi gostiju.

Ako netko želi pozdraviti ovaj skup, neka izvoli. Gospodine rektore Damir Boras, izvolite.

Damir Boras:

Poštovani gospodine predsjedniče, radno predsjedništvo, uvaženi ugledni gosti, dragi članovi i delegati godišnje Skupštine Hrvatske odvjetničke komore. Kao rektor Sveučilišta u Zagrebu, mo-

ram pozdraviti i našeg dragog gospodina dekana iz Splita, gospodina Željka Radića, jer je to kolega po struci. U ime Sveučilišta u Zagrebu htio bih vam zaželjeti uspješan rad Skupštine, a nakon toga želio bih zaželjeti sve najbolje odvjetničkoj struci kojoj i sam obiteljski pripadam, jer mi je majka bila odvjetnica, a otac profesor na pravu i pomagao je puno majci u odvjetničkoj kancelariji. Svjestan sam koliko je to jedna od najvažnijih struka u Hrvatskoj, jer je to struka koja pomaže drugim ljudima, dakle spada u one struke koje su plemenite po svojoj biti, a to se očituje i u pomoći koju daju odvjetnici kao *pro bono* pomoć. Ali to nije najbitnije, najbitnije je to da odvjetnička struka osigurava da pravni sustav bude stabilan i da se provode zakoni, a isto tako da se ne provode na krivi način. I to je ono što nam daje sigurnost. Mi na Sveučilištu često smo bili kroz zadnjih desetak godina svjesni koliko je dobro imati odvjetnike koji znaju pomoći na pravi način. Ali prije svega htio bih vam reći da sam ja, kao odvjetničko i pravničko dijete, ponosan da naša Hrvatska odvjetnička komora gaji stoljetne tradicije poštenja, pomaganja drugima i svega onoga što sačinjava europske vrijednosti koje zapravo promiče i Sveučilište u Zagrebu. Mi smo tu na istom poslu, mi odgajamo ljude, a vi im pomažete da ostanu ljudi koji se drže društvenog reda, ali ako pogriješe da im se pomogne da se vrate na pravi put. Ja sam često u svom životu vidio važnost odvjetničke komore, čiji su članovi odvjetnici koji su završili pravne fakultete, velikim dijelom i Pravni fakultet u Zagrebu. Pravni fakultet jedan je od temeljna tri fakulteta Sveučilišta i on u svojoj stoljetnoj tradiciji promiče sve ideje koje promičete i vi, i zato smo tu na istom poslu. Meni je posebna čast da ste me danas pozvali i ispričavam se ako sam zloupotrijebio vrijeme da vam kažem ono što vi sve znate, ali želim da znate da smo mi tu zajedno i da u tom zajedništvu želimo da Hrvatska bude bolja, i hvala vam na tome i nadam se da ćemo se vidjeti i sljedeće godine. Hvala lijepa.

Robert Travaš:

Zahvaljujem gospodinu rektoru na lijepim riječima, molim kolegu Damira Kontreca da nam se obrati.

Damir Kontrec:

Poštovane dame i gospodo, kolegice i kolege, dozvolite da vas sve pozdravim u ime Udruge hrvatskih sudaca. Suci i odvjetnici su jedni na druge međusobno upućeni. Niti mi možemo raditi bez vas, a čini mi se niti vi bez nas. I u toj cijeloj međusobnoj upućenosti, ono što trebamo nastojati je to da svi skupa radimo što je moguće kvalitetnije. Sami sebi možemo pomoći međusobnim uvažavanjem i edukacijom, jer osim onoga što smo naučili na fakultetima, da bismo mogli raditi moramo učiti svaki dan. Kao predsjednik Udruge sudaca nudim vam suradnju: da probamo nekakvom zajedničkom strategijom raditi na tome kako nas javnost doživljava. Bez toga mi nećemo na žalost moći svi skupa normalno obavljati svoju dužnost u ovoj državi. Hvala vam lijepa i želim vam uspješan rad.

Robert Travaš:

Zahvaljujem gospodinu Kontrecu i apsolutno se slažem oko ove zajedničke inicijative, jer doista je slika u javnosti pogrešna u odnosu na rad pravosuđa, jer samo negativni slučajevi dolaze u javnost. Želi li još netko od gostiju? Kolega Rajko Mlinarić.

Rajko Mlinarić:

Poštovani gospodine predsjedniče, cijenjenici uzvanici, dragi kolege i dragi prijatelji, u ime Ustavnoga suda i u svoje osobno ime želim podržati ovaj skup i jednako tako rad Skupštine i Hrvatske odvjetničke komore u svim njezinim ciljevima i zadacima koje je pred sebe postavila. Do jučer sam i ja bio odvjetnik, potpuno sam svjestan da Ustavni sud prepoznaje značaj i važnost i vrijednost odvjetništva i odvjetničke profesije. Ja osobno mogu vam reći da sam se u svojoj profesionalnoj karijeri bavio s pet različitih pravničkih profesija i da sam, zapravo, u svih tih pet najviše zavolio – odvjetničku. Odvjetništvo pruža intelektualnu slobodu, kreativnu slobodu, a ujedno se i bori za zaštitu ustavnih prava i vrijednosti i zakonitosti svih građana koje vi zastupate, a upravo u toj posljednjoj komponenti pronalazim zajedništvo interesa i savezništvo između Ustavnoga suda i odvjetničke profesije. I jednom i drugom cilj je uspostava ustavnosti, pravne države, zaštita ustavnih prava i pravnog reda u našem poretku.

Pozivam vas stoga da i u nastavku odvjetničkog rada vaše odvjetničke profesije pojedinačno pa i u cjelini nastavimo s tim zajedničkim aktivnostima, svatko sa svoje strane, i da time pridonese podizanju razine pravne države u Republici Hrvatskoj. Hvala vam!

Robert Travaš:

Gospodin Radić, dekan Pravnog fakulteta u Splitu.

Željko Radić:

Poštovani gospodine predsjedniče, gospođe i gospodo odvjetnici, cijenjeni uzvanici, srdačno vas pozdravljam u ime Pravnoga fakulteta u Splitu i u svoje osobno ime. Želio bih također snažno poduzeti rad ove Skupštine i zaželjeti uspjeh. Osobno se vrlo rado odazivam ovakvim pozivima na kojima sam vrlo zahvalan. To činim iz dva razloga. Prvo držim da je nužno da se međusobno podupiremo u našim nastojanjima na izgradnji naše zajedničke struke, a drugo osobno osjećam veliko poštovanje prema odvjetničkoj struci. Čini mi se da odvjetnici kroz svoju djelatnost doprinose svrsi pravničke profesije. To bih ilustrirao jednim pronicavim aforizmom: "Onaj tko zna taj to i radi, a onaj tko ne zna, uči druge kako se to radi". Želim vam uspjeh i hvala lijepa!

Robert Travaš:

U ime gradonačelnika Grada Zagreba, gospođa Matea Topić.

Matea Topić:

Dobar dan! Osobito mi je zadovoljstvo pozdraviti vas u svoje osobno ime i u ime gradonačelnika Grada Zagreba, te izraziti njegovo žaljenje što nije mogao prisustvovati ovoj Skupštini. Izrazito cijenimo napore koje ulažete u zaštiti prava i pružanju pravne pomoći bilo fizičkim, bilo pravnim osobama i otvoreni smo za daljnju suradnju. Hvala vam puno!

Robert Travaš:

Hvala! I ovim putem zahvaljujem Gradu Zagrebu i gradonačelniku Milanu Bandiću što svake godine za Dan odvjetnika dobijemo Palaču Dverce kao poklon svim hrvatskim odvjetnicima, predivno

mjesto gdje možemo ugostiti naše domaće i inozemne goste. Hvala Gradu Zagrebu još jedanput. Gospodine Galiću, izvolite.

Ante Galić:

Poštovani gospodine predsjedniče, poštovane dame i gospodo, kolegice i kolege, dragi gosti. U ime sudaca Visokoga upravnog suda Republike Hrvatske i u ime svih sudaca Upravnih sudova u Republici Hrvatskoj, izuzetno mi je zadovoljstvo nazočiti ovom vašem važnom skupu, pozdraviti vas i istaknuti da mi stojimo otvoreni za svaku suradnju, edukaciju itd. na svim poljima moguće suradnje. Za tu suradnju ima mnogo mogućnosti, od Pravosudne akademije do Odvjetničke akademije, a čini mi se da smo i do sada prilično dobro surađivali. Naime, ja ovdje predstavljam, zapravo, da tako kažem, specijalizirano upravno sudovanje koje je u Republici Hrvatskoj posljednjih godina doživjelo veliku reformu i slavi veliku obljetnicu. Želim vam plodonosan rad danas i očekujem u budućnosti kao i do sada, unapređenje suradnje između ove grane sudovanja i vas. Hvala vam lijepa!

Robert Travaš:

Zahvaljujem kolegi Galiću i mislim da bi prva promjena u zakonu trebala ići u smjeru da stranke ne snose svaka svoj trošak nego da se odvjetnicima prizna trošak zastupanja.

Na kraju Juro Martinović, Ministarstvo pravosuđa.

Juro Martinović:

Pozdravljam vas i veliko mi je zadovoljstvo u ovom trenutku sudjelovati na Skupštinu HOK-a. Dolazim na poziv predsjednika, u svoje osobno ime. Ja ću sigurno zajedno s kolegom ministrom Bošnjakovićem biti dio Ministarstva pravosuđa koji će suradnju između Komore i Ministarstva razvijati i budite sigurni da ću svugdje štititi interes našeg zajedničkog ceha, uz vašu potporu, gdje god se to bude odnosilo na HOK kroz implementacije svih direktiva koje dolaze iz EU-a. Želim također uspješan rad današnje Skupštine.

Robert Travaš:

Zahvaljujem kolegi Martinoviću, sada ćemo odrediti pauzu od točno 10 minuta. Molim delegate

radi kvoruma da se ne razbježe, goste pozivam, ako ne ostanu na daljnjem dijelu Skupštine, na naš zajednički ručak.

.....

Točka 5., Izvješće Predsjednika.

Robert Travaš:

Poštovane kolegice i kolege, dolazimo do točke 5., odnosno mog izvješća koje su neki članovi Upravnog odbora čuli više puta tijekom ove godine, ali kako je ovo Skupština i kako dolazimo iz svih krajeva Hrvatske, članovi Upravnog odbora će po drugi puta to poslušati. Inače konstatiram da je u ovoj dvorani trenutno 91 predstavnik od ukupno 125 delegata.

Hrvatska odvjetnička komora zalaže se za ravnopravnost spolova, kako to izričito piše i u našem Statutu, pa tako i u ovom izvješću riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnose se na jednak način i na muški i na ženski rod. Kolegice i kolege, svijet u kojem živimo u razdoblju je konstantnih i vrlo brzih promjena. Zato će glavne točke prvog dijela izvješća biti pitanja globalne liberalizacije, unifikacije i kvalitete pružanja odvjetničkih usluga.

Odvjetništvo je neodvojivi dio svake demokracije, to je služba i profesija koja i najlošijima među nama pruža pravnu zaštitu i ostvarenje građanskih prava, jer svatko mora imati pravo na nepristran postupak i stručnu pravnu pomoć. To je, uostalom, ustavno pravo svake fizičke i pravne osobe u Republici Hrvatskoj, jer je odvjetništvo ustavom definirana samostalna i neovisna služba pružanja pravne pomoći svakome. Dakle, svakome u našoj državi mora biti omogućeno ostvarenje tog njegovog ustavnog prava, da sam odluči želi li pravnu pomoć odvjetnika ili ne, a ostvarenje tog ustavnog prava ne smije i ne može biti isključeno bilo kojim zakonom, a što se u zadnje vrijeme događa donošenjem nekih zakona.

Jedan kolega, dugi niz godina aktivan član naše Komore, nedavno je, nakon jednog sastanka u Komori, rekao da je svaka godina za Komoru i odvjetništvo sve teža, da je sve teže obraniti samostal-

nost i nezavisnost odvjetništva, i da se boji kako će tendencija da se naša profesija što više liberalizira dovesti do toga da će odvjetništvo biti nešto sasvim drugo od odvjetništva kakvo smo poznavali i prakticirali desetljećima.

To razmišljanje kolege navelo me je na prelistavanje nekih članaka iz prošlosti, podsjećanje na neke govore mojih prethodnika, na neke razgovore kojima sam bio prisutan kao mladi odvjetnik i u konačnici na ponovno čitanje propisa kojima je regulirano odvjetništvo.

Biti odvjetnik nije samo profesija, biti odvjetnik životno je opredjeljenje. To je način života. Pitanje je jesmo li spremni kao profesija prihvatiti promjene koje nam donose novi načini obavljanja odvjetništva u Europi i svijetu, i koji nam se uporno pokušava nametnuti. Ne želim reći da je sve novo što dolazi loše, ali kod svih se regulatornih promjena iz Europske komisije ne vodi briga o pravnim sustavima i tradiciji malih zemalja, o postojanju velikih i nepremostivih razlika između tržišta pravnih usluga pojedinih zemalja i materijalnih i drugih razlika koje hrvatskim odvjetnicima onemogućuju ravnopravnu tržišnu utakmicu na tržištima npr. Francuske ili Njemačke ili Velike Britanije, dok pod parolom da svi imaju jednak pristup svim tržištima pravnih usluga EU-a odvjetnici i odvjetnička društva iz tih zemalja pa i iz SAD-a imaju lagan pristup tržištu naših pravnih usluga posebno u infrastrukturnim projektima kada se u tenderima propisuju uvjeti koje naši odvjetnici i odvjetnička društva ne mogu ispuniti, jer tko je od naših kolega imao npr. iskustvo u pravnom savjetovanju za LNG terminal i sl. Dakle tu nikako nismo i ne možemo biti isti na tržištu, pa ne prihvaćamo tezu da smo svi ravnopravni i da svi možemo slobodno na sva tržišta zemalja EU-a.

Pozivam i naša ministarstva i druga državna tijela da kod takvih natječaja vode brigu i o zaštiti hrvatskog odvjetništva, a ne da propisuju uvjete koji odmah isključuju mogućnost konkuriranja hrvatskih odvjetnika. To je kao kad se npr. raspiše natječaj za nabavu automobila s točno 233 KS i prtljažnikom od 433,15 litara te sivim presvlakama na sjedalima s točno određenim šarama odnosno uzorkom.

To tražimo i zato jer jedini stalno zapošljavamo nove pravnike ili pravnike koji su dobili otkaz, a

sve zato jer se neplanski proizvode novi pravnici. Pravosuđe, gospodarstvo i državna tijela ne zapošljavaju niti traže nove pravnike. I to je razlog zašto nam se ne smije stalno sužavati djelokrug naših poslova, već se mora povećavati. Sve je veći broj odvjetničkih društava koja su u likvidaciji, sve je veći broj odvjetnika koji ne mogu podmirivati svoje obveze prema državi.

Svi zajedno moramo razmišljati gdje će se zaposliti svi ti pravnici, što će raditi, kome će pasti na teret ako su nezaposleni. O tome bi država trebala voditi računa u odnosu prema našoj službi i našem djelokrugu poslova.

Vezano i nastavno na ovu temu, Izvršni odbor HOK-a ponovno je razmatrao mogućnost uvođenja odvjetničkog ispita kojim bi se zamijenio pravosudni ispit, odnosno kojim bi se uz pravosudni ispit za kandidate za upis u Imenik odvjetnika nametnula obveza da polažu i odvjetnički ispit.

Zbog toga nameće se pitanje treba li izraditi prijedlog nacрта Zakona o odvjetničkom ispitu, pa time i promijeniti Zakon o odvjetništvu U svakom slučaju već sada se mogu postrožiti uvjeti za polaganje ispita iz Kodeksa odvjetničke etike i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, pa je zauzet stav da je bitno pripremiti prijedlog Zakona o odvjetničkom ispitu, ako i kada se ukaže prigoda za njegovo predlaganje Ministarstvu pravosuđa i usvajanje u Hrvatskom saboru.

Prije toga nužno je čekati izmjene i dopune Zakona o pravosudnom ispitu kako bi se odvjetnički ispit mogao tome prilagoditi i vidjeti nepokrivena pravna područja koja su važna za odvjetništvo i koja bi mogla biti dio odvjetničkog ispita. Slijedom navedenog, Mladen Klasić, odvjetnik u Križevcima i dopredsjednik HOK-a, i Leo Andreis, odvjetnik u Zagrebu i prethodni predsjednik HOK-a zaduženi su pripremiti prijedlog Zakona o odvjetničkom ispitu.

Čitajući te propise kojima je bila i kojima jest regulirana naša profesija, učvrstio sam stav koji sam vam i prošle godine rekao ovim riječima: usudimo se reći da je odvjetništvo i odvjetnička služba jedna od najbolje uređenih službi u državi koja funkcionira jako dobro i ne treba ju uništavati, jer to u konačnici šteti korisnicima naših usluga pružanja pravne pomoći, dakle svim fizičkim i pravnim oso-

bama u Republici Hrvatskoj koje trebaju pravnu pomoć za ostvarenje nekog svog prava.

Tome stavu ne bih ništa dodao, ništa se nije promijenilo i još uvijek funkcioniramo relativno dobro, ali apeliramo da se našoj službi i dalje omogući takvo uređenje i dobro funkcioniranje, a ne da se slijepo i nekritički prenose ili pogrešno tumače Direktive Europske komisije u odnosu na odvjetništvo.

Protekla godina najviše je bila obilježena našim dokazivanjem da odvjetništvo nije poduzetništvo, odnosno da odvjetnik nije trgovac, o čemu su se jasno izjasnili Ustavni sud Republike Hrvatske, Vrhovni sud Republike Hrvatske i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u obrazloženjima nekih svojih odluka, kao i Ministarstvo pravosuđa u nekim svojim mišljenjima i očitovanjima. Oni su prepoznali ustavni položaj i značaj naše službe, pa bi i druga ministarstva i državna tijela trebala slijediti taj primjer i tako se odnositi prema našoj službi.

Postavljamo si pitanje: zašto se bojati liberalizacije? Što to liberalizacija točno znači u odnosu na odvjetništvo? Što će ta liberalizacija promijeniti i hoće li išta promijeniti? Zašto ne dozvoliti potpunu liberalizaciju odvjetničkih usluga?

Liberalizacijom u smislu politika Europske komisije želi se oslabiti samoregulacija, veliki dio odvjetničkih poslova želi se marginalizirati ili prenijeti na osobe koje nisu odvjetnici i koje nemaju potrebno pravno obrazovanje, jer se smatra da je npr. sastavljanje ugovora jednostavan posao, da postoje tzv. šprance, pa se time ne bi trebali baviti odvjetnici, no zanemaruje se činjenica da stručan rad i savjet odvjetnika znači prevenciju od debele i dugotrajne parnice, značajnih troškova i novog opterećenja pravosuđa.

Europska komisija želi u nadležnosti odvjetnika ostaviti samo tzv. komplicirane poslove, iako sam siguran da nitko na svijetu, pa ni Europska komisija, ne može precizno odrediti što je u pravu jednostavno, a što komplicirano. Svima vama iz prakse je poznato da naoko jednostavan predmet može postati vrlo kompliciran.

Takva razmišljanja Europske komisije rezultirala su uvođenjem raznih platformi za davanje pravnih savjeta, sastavljanje ugovora, pa čak i robota koji odgovaraju stranci na njene upite, a o čemu smo

govorili i na ovogodišnjem Danu odvjetnika kada smo odabrali temu „Svijet bez odvjetnika?!“

Na Okruglom su stolu panelisti i moderator, kolega Mladen Sučević, predsjednik naše Odvjetničke akademije, pokušali prikazati svijet bez odvjetnika, prikazali su internetske platforme koje bi trebale zamijeniti odvjetnika, robote koji bi davali pravne savjete, prikazali su realne i postojeće reklame u SAD-u, Finskoj i drugim zemljama, na kojima odvjetnik iskače iz „kutije“ i spašava stranke ili juri na jet-skiju do stranke u gliseru kako bi pružio pravnu pomoć, ili snima reklamni film u vezi sa zastupanjem u slučaju seksualnog uznemiravanja na radnom mjestu i slično.

Međutim, zaključak naših eminentnih panelista, (podsjetimo: uz naše odvjetnike tu su bile i zamjenica Ustavnog suda Republike Hrvatske dr. sc. Snježana Bagić i prof. dr. sc. Biljana Konstadinović s Pravnog fakulteta u Zagrebu), bio je da se odvjetnike ne može zamijeniti robotima, već da osobni kontakt i povjerljivi odnos stranke i odvjetnika ima izuzetno važnu ulogu u zaštiti ljudskih prava.

Europski birokrati uopće ne shvaćaju takvu ulogu odvjetništva već sve svode na tržišnu utakmicu, liberalizaciju, neograničenu mogućnost reklamiranja, tvrdeći da će građani na taj način moći dobiti jeftiniju uslugu, ne vodeći pri tome računa o kvaliteti te usluge. Da su takva nastojanja potpuno pogrešna, dokazuju i istraživanja danskih i nizozemskih instituta. Iz tih istraživanja proizlazi da jedino odvjetnici mogu građanima pružiti kvalitetnu uslugu, da se konkurentnost ne postiže jeftinijom uslugom nego isključivo kvalitetom pravne usluge, da je neograničeno reklamiranje neprimjereno odvjetničkoj službi i sl.

Komora se, barem za sada, uspješno protivi takvim nastojanjima Europske komisije i našeg Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, jer je sadašnja ministrica gospodarstva na zajedničkom sastanku uvažila i razumjela naše argumente, što ranije nije bio slučaj u tom ministarstvu za razliku od Ministarstva pravosuđa s kojim imamo vrlo dobru suradnju i razumijevanje.

Naravno, i mi moramo priznati da su se od dana usvajanja našeg Kodeksa odvjetničke etike (1956.) do danas promijenile prilike, te da moramo promijeniti neka naša razmišljanja, prvenstveno u svezi

s mogućnošću primjerenog reklamiranja u kojem bi odvjetnik mogao istaknuti pravna područja svoja rada i zanimanja kao i neke uspjehe, pazeći pri tom, dakako, na odvjetničku tajnu.

Govorim o tzv. reklamiranju upravo radi toga da shvatimo da se oglašavanje odvjetnika ne može svesti na „običnu“ reklamu – „ja sam najbolji, ja sam najjeftiniji, jedino ja znam sve, jedino ja mogu riješiti vaš problem...“ , nego da oglašavanje odvjetnika treba biti primjereno dignitetu profesije, da treba sadržavati samo istinite činjenice o pojedinom odvjetniku odnosno njegovom djelokrugu rada, bez zavaravajućih podataka za stranku. Dakle, odvjetniku treba omogućiti da javnost obavijesti o svom profesionalnom pa i znanstvenom djelovanju u sklopu nekih seminara ili konferencija ili objave stručnih radova, da može navesti kojim se pravnim područjima pretežito bavi, kada prima stranke, kontakte i sl., ali uvijek vodeći računa da takva obavijest ne smije sadržavati neprimjerene tvrdnje koje sam naveo ili slične, npr. da uvijek uspijeva osloboditi svoju stranku od kaznene odgovornosti i sl. Ako pristanemo i dozvolimo da se na taj način reklamiramo – „ja sam najbolji i najjeftiniji“, onda se s pravom može postaviti pitanje digniteta profesije i pitanje jesmo li zaista različiti od trgovaca?!

U sklopu brojnih promjena koje je tražila Europska komisija, a Ministarstvo gospodarstva kao nositelj provedbe u Republici Hrvatskoj, Komora je uspjela sve svesti na dvije moguće promjene koje nas vjerojatno čekaju u relativno kratkom razdoblju. To je ukidanje minimalne cijene sata rada odvjetnika od 250 kuna, što je, prema mom mišljenju, ionako podcjenjivanje naše profesije pa bi to bilo prepušteno slobodnoj pogodbi s klijentom, kao i liberalizacija oglašavanja odvjetnika, što bi se moglo postići izmjenama i dopunama odnosno proširenjem postojećeg Pravilnika o internetskim stranicama, ali i tome prilagoditi Kodeks odvjetničke etike. Kolege u radnoj skupini, po nalogu Upravnog odbora HOK-a, već pripremaju moguće izmjene i dopune uspoređujući pravila s npr. austrijskim, njemačkim i švicarskim pravilima o reklamiranju odvjetnika. Kod toga je bitno očuvati poštivanje profesionalnih pravila odnosno Kodeksa, odvjetničke tajne i istinitosti informiranja, jer takvo reklamiranje ne

smije biti zavaravajuće za stranke.

Ako Skupština usvoji moje izvješće, smatrat će se da je Skupština ovlastila UO HOK-a da u daljnjim razgovorima s Ministarstvom pravosuđa dogovori nužne izmjene Tarife, te da usvoji Pravilnik o internetskim stranicama odvjetnika i oglašavanju odvjetnika kada on bude pripremljen za usvajanje, naravno, uz zadržavanje obveze poštivanja profesionalnih načela odvjetnika – posebno istinitog informiranja javnosti, čuvanja odvjetničke tajne i poštivanje Kodeksa odvjetničke etike, a sve radi provedbe mjera Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva odnosno odredbi EU Direktive o uslugama koje se odnose na regulirane profesije

Svjesni smo da još puno toga treba učiniti, ali isto moramo biti svjesni činjenice da je danas hrvatsko odvjetništvo u dobrom položaju u odnosu na položaj odvjetništva u mnogim drugim zemljama Europske unije. Naravno da nas ta konstatacija ne smije uspavati. Na svima je nama da se svim svojim znanjem trudom i zalaganjem i nadalje borimo za status hrvatskog odvjetništva, a time i za ostvarenje prava naših stranaka koja im može ostvariti samo potpuno neovisan i samostalan odvjetnik.

Komora je od Hrvatskog sabora zatražila da u promjenu Poslovnika Hrvatskog sabora uđe i odredba da predstavnik Komore bude jedan od vanjskih članova Odbora za pravosuđe, predložila je predstavnike Komore za članove Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav i Odbora za zakonodavstvo. Na taj način Komora želi aktivno sudjelovati u radu zakonodavne vlasti i svojim prijedlozima i primjedbama učvrstiti ugled odvjetničke profesije, ali i pridonijeti još većoj kvaliteti rada tih odbora i razvoju pravosuđa u cjelini.

I u protekloj godini bili smo u redovitom kontaktu s tijelima vlasti, imali smo nekoliko sastanaka s tadašnjim ministrom pravosuđa, gospodinom Antom Šprljom, a nakon njegovog odlaska i s državnim tajnikom, gospodinom Kristijanom Turkaljem i drugim dužnosnicima tog ministarstva, s ministricom gospodarstva, poduzetništva i obrta i potpredsjednicom Vlade Republike Hrvatske, gospođom Martinom Dalić, te s drugim dužnosnicima tog ministarstva.

Naravno, održavali smo kontakte i sa sudovima, a

ovom prilikom bih izdvojio uspješne i kolegijalne sastanke na Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Zadnju godinu nismo se imali prigode češće sastajati s predsjednikom Vrhovnoga suda Republike Hrvatske, ali smo u neformalnim kontaktima na raznim događanjima razmjenjivali mišljenja i odnos HOK-a i Vrhovni je sud uvijek bio i ostao kolegijalan i prijateljski, čak i onda kada različito mislimo o npr. reviziji.

S predsjednikom i sucima Ustavnoga suda razgovarali smo i o problemu velikog broja odbačenih ustavnih tužbi, pa i u slučajevima kada ih pišu odvjetnici. Sud je u odnosu na taj problem istaknuo da je primijećeno da odvjetnici vrlo često ustavne tužbe pišu kao revizije ponavljajući činjenično stanje. Upravo zbog toga su u organizaciji Odvjetničke akademije, ubrzo nakon tog sastanka, organizirana predavanja o sastavljanju i razlozima za podnošenje Ustavne tužbe u četiri najveća zbora (u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku).

Delegaciju Komore u dva je navrata primila i predsjednica Republike Hrvatske, gospođa Kolinda Grabar-Kitarović, a predsjednika Komore predsjednica redovito poziva i na sve proslave državnih praznika, kao i na druga događanja npr. okrugli stol o problemu blokiranih građana.

Ovom prilikom bih vas izvijestio i o jednoj odluci Izvršnog i Upravnog odbora Komore koju je bilo teško donijeti, ali koja je trebala biti donesena upravo radi obrane digniteta odvjetništva. Naime, prihvatili smo, a kasnije zbog javnog istupa Pravobraniteljice za djecu odbili njen prijedlog da zajednički organiziramo u prostorijama Komore okrugli stol i konferenciju za novinare na kojoj je trebala biti iznesena i pohvala hrvatskim odvjetnicima radi pružanja besplatne pravne pomoći djeci u raznim sudskim postupcima. Kako je u međuvremenu (jesen 2016.) Pravobraniteljica u medijima davala izjave da je odvjetnički lobi protiv primjene “novog” Obiteljskog zakona, jer bi po “novom” zakonu odvjetnici izgubili svoju “veliku zaradu”, smatrali smo da Komora ne može organizirati okrugli stol s institucijom čija čelna osoba neargumentirano i pogrešno prikazuje odvjetništvo i netočno navodi da se radi o nekoj velikoj zaradi odvjetnika.

Svatko tko uzme Tarifu u ruke lako može pročitati da je za sporove uzdržavanja određena jednokrat-

na naknada u visini od 200 bodova, što je dakle 2.000,00 kuna za cijeli postupak. Potpuno je jasno da u tim sporovima nema mogućnosti bogaćenja, odnosno velike zarade kako je to u javnosti netočno iznijela Pravobraniteljica za djecu, u cilju "navijanja" za novi Obiteljski zakon koji je radna skupina HOK-a smatrala neustavnim i lošim rješenjem. Zbog tih činjenica koje sam sada rekao, tijela Komore smatrala su da javni istupi čelne osobe Pravobraniteljstva za djecu nisu bili korektni i da su bili štetni za odvjetničku profesiju, te da zbog tih razloga za sada ne možemo surađivati, a hrvatski odvjetnici će i dalje nastaviti pružati besplatnu pravnu pomoć u svim predmetima za uzdržavanje djece.

Odlukom ministra pravosuđa iz veljače 2016. imenovan sam članom Savjeta za praćenje provedbe Strategije za razvoj pravosuđa. Savjet čine, osim ministra pravosuđa kao predsjednika, predsjednik Vrhovnoga suda Republike Hrvatske, predsjednik Vlade Republike Hrvatske, glavni državni odvjetnik, predsjednik saborskog Odbora za pravosuđe, predsjednik DSV-a, predsjednik Državno-odvjetničkog vijeća, predsjednica Hrvatske javno-bilježničke komore, zamjenik ministra pravosuđa, pomoćnici ministra pravosuđa, glavni tajnik Ministarstva pravosuđa i ravnateljica Pravosudne akademije.

Na dosad održanim sastancima raspravljalo se o smjernicama Strategije koje se odnose na poboljšanje učinkovitosti pravosuđa, primjenu europskih iskustava, upravljanje ljudskim potencijalima i primjenu moderne tehnologije odnosno projekt unapređenja i modernizacije pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj. Nakon razgovora s novim ministrom pravosuđa više ćemo znati o njegovim planovima aktivnosti i radnim tijelima koja će raditi prema njegovom programu razvoja pravosuđa.

Zakonodavna aktivnost

Od protekle Skupštine do sada Komora je nastojala aktivno sudjelovati u zakonodavnim aktivnostima. To nam je, naravno, uspijevalo samo u onoj mjeri u kojoj su nas nadležna državna tijela, tj. ministarstva, na vrijeme obavještavala o donošenju novih zakona ili izmjenama i dopunama postojećih za-

kona.

Nažalost, gotovo je redovita pojava da se predstavnike HOK-a ne poziva da sudjeluju u radu tijela koja trebaju pripremiti tekst zakona, da se prijedlozi zakona Komori dostavljaju na očitovanje s rokom od samo nekoliko dana, a očito je da je nemoguće kvalitetno očitovati se na primjer na izmjene i dopune ZKP-a u roku od tri dana.

Postoji i dodatni problem a taj je, da kada se i očitujemo na prijedlog nekog zakona, koliko god naše primjedbe bile osnovane, one se uglavnom ignoriraju. Pritom vas uvjeravam da su naše primjedbe, kao primjedbe praktičara koji svakodnevno i neposredno sudjelujemo u radu pravosuđa, usmjerene ponajprije na zaštitu prava stranaka i na dobrobit funkcioniranja cijelog pravnog sustava.

No, i u tako otežanim uvjetima uspjeli smo sudjelovati u radnim skupinama koje ovo prilikom neću sve pobrojiti, ali npr. u radnim skupinama za izradu zakonskih propisa vezanih uz države trećih zemalja i država članica Europskog gospodarskog prostora, za izradu Zakona o zaštiti poslovnih tajni, za upis u zemljišnu knjigu elektroničkim putem, za izradu Zakona o žigu, za praćenje provedbe i primjene Zakona o upravnim sporovima, za izvršenje Plana djelovanja za provedbu Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda na nacionalnoj razini, za izradu nacrtu prijedloga Zakona o izvanparničnom postupku, za izradu nacrtu prijedloga ZID-a Zakona o zemljišnim knjigama, za izradu nacrtu prijedloga ZID-a Zakona o kaznenom postupku, i svim drugim radnim skupinama u koje smo bili pozvani imenovati naše predstavnike pa smo tako imenovali predstavnika za člana Povjerenstva za alternativne načine rješavanja sporova i dr.

Moram ovom prilikom istaknuti da nismo pozvani u radnu grupu koja nastavlja rad na ZID-u ZPP-a, dok je u početku rada na tim izmjenama i dopunama naš predstavnik bio kolega Boris Porobija.

Nabrajanje bi predugo trajalo, pa ću spomenuti samo neke prijedloge zakona ili izmjena zakona na koje smo dali primjedbe i mišljenja: na nacrt prijedloga Zakona o pravosudnom ispitu 17. lipnja 2016., iako tada nismo bili niti pozvani da damo

svoje mišljenje, ali smo ga dali putem javne rasprave, i 8. veljače 2017., konačni prijedlog ZID-a Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije, prijedlog za izmjene i dopune Zakona o upravnim sporovima, konačni prijedlog ZID-a Zakona o kaznenom postupku, prijedlog Uredbe o vrijednosti iznosa za utvrđivanje naknade za pružanje sekundarne pravne pomoći za 2017. godinu, konačan prijedlog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, konačan prijedlog ZID-a Zakona o uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, konačan prijedlog Zakona o prestanku važenja Zakona o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem.

Inicirali smo i pokretanje nekoliko postupaka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom, pa smo se tako npr. pridružili podnošenju prijedloga kolege Ivice Crnića za ocjenu suglasnosti čl. 39. st. 3 Ovršnog zakona s Ustavom Republike Hrvatske. Da podsjetim, na temelju te odredbe ovršni prijedlog može se odbaciti ako ne sadrži sve potrebne podatke za postupanje po prijedlogu. Prijedlog kolege Ivice Crnića i HOK-a usvojen je i pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti te odredbe, a čl. 39. st. 3. Ovršnog zakona je ukinut.

Komora je davala mišljenja i na sve dostavljene nam akcijske planove za provedbu nacionalnih strategija, pa smo se tako očitovali npr. o Akcijskom planu za provedbu nacionalne strategije za prava djece za 2017. godinu, o Nacionalnom planu za suzbijanje trgovanja ljudima u organizaciji Vlade Republike Hrvatske i dr.

Redovno smo, po pozivu, svim institucijama davali izvješća o poduzetim aktivnostima u vezi s preporukama tijela, npr. Pučke pravobraniteljice i dr.

Aktivno smo sudjelovali u ostvarenju uvođenja elektroničke komunikacije između odvjetnika i sudova. Od ove godine, osim prava na izdavanje verificiranih z.k. izvadaka, odvjetnici imaju pravo podnošenja prijedloga za upis u zemljišne knjige elektroničkim putem. Sudjelujemo u pilot-projektu Ministarstva pravosuđa uvođenja elektroničke komunikacije između odvjetnika s područja OZ-a Bjelovar i Trgovačkog suda u Bjelovaru. Aktivno sudjelujemo u provođenju i implementiranju pro-

jekta *Find a Lawyer*, odnosno u povezivanju baze podataka odvjetnika u okviru Europskog pravosudnog portala.

Međunarodna suradnja

Kao članica Vijeća odvjetničkih komora Europe (CCBE) Komora preko svojih predstavnika sudjeluje u radu navedene odvjetničke organizacije koja predstavlja više milijun odvjetnika EU-a i Europskog gospodarskog prostora, (više od 45 zemalja). Naš predstavnik u CCBE-u, Ranko Pelicarić, odvjetnik u Zagrebu i bivši predsjednik HOK-a, izabran je krajem prošle godine za trećeg potpredsjednika CCBE-a, što znači da će redovnim tijekom 2020. godine postati predsjednik CCBE-a.

Ne možemo u cijelosti biti zadovoljni radom ili bolje rečeno odnosom CCBE-a prema nama, a što smo jasno izrazili na sastanku koji sam održao s njihovim predstavnicima u rujnu 2016. godine, kao i u nekoliko dopisa koji su upućeni predsjedniku CCBE-a. Stav naše Komore je da CCBE treba voditi računa o svim odvjetnicima i svim zemljama članicama CCBE-a, bez obzira na njihovu veličinu i da ne treba povlađivati stavovima zagovaratelja anglosaksonskog prava, prvenstveno pri tome uzimajući činjenicu da većina manjih zemalja baštini tradiciju kontinentalnog prava.

Naime, u jednom konkretnom slučaju, prema mišljenju naše Komore, CCBE je podlegao političkom ili nekom drugom interesnom pritisku i neosnovano prozvao HOK.

Politički je pritisak započeo od strane odvjetnika iz Odvjetničkog društva Peterka i partneri iz Češke Republike, koji su od Ureda predsjednika Češke zatražili intervenciju radi odluka IO-a i UO-a HOK-a kojom se nije dozvolilo osnivanje odvjetničkog društva odvjetnicima upisanim u Imenik stranih odvjetnika. Ured predsjednika Češke Republike pozvao je veleposlanicu Republike Hrvatske u Pragu na razgovor, a HOK je nakon razgovora pozvan dati očitovanje Ministarstvu vanjskih poslova i Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Pragu. Radi pokušaja političkog pritiska protiv odvjetnika Peterke, koji je upisan u Imenik stranih odvjetnika HOK-a, pokrenuo sam disciplinski postupak koji

je u tijeku i na raspravi su bili nazočni i predstavnici Češke odvjetničke komore koji su nam izrazili priznanje za profesionalno i nepristrano vođenje disciplinskog postupka.

Uz opisani politički pritisak, OD Peterka i partneri pokušali su vršiti i pritisak putem CCBE-a na Komoru. Nastalu situaciju iznijeli su CCBE-u koji je predložio da se provede postupak mirenja između Češke odvjetničke komore i HOK-a. HOK je u oba slučaja zauzeo čvrsti stav i odgovorio je da ne smatra potrebnim provođenje mirenja s prijateljskom Češkom odvjetničkom komorom, nego da se radi o pojedinačnom slučaju koji se rješava u HOK-u na temelju hrvatskih i europskih propisa. Kod donošenja tih odluka, HOK se ravnao isključivo odredbama važećeg Zakona o odvjetništvu, koji je prema našem mišljenju usklađen s pravnom stečevinom EU-a i prošao je pregovore unutar poglavlja 23. u vrijeme kada je Hrvatska primljena u punopravno članstvo EU-a.

Nakon toga sam u vezi s tim slučajem, a na poziv gospodina Hughja Mercera (Velika Britanija), predsjednika EU Lawyers Committee, bio 20. rujna 2016. u Bruxellesu. Na sastanku su bili dr. Margarete gräfin von Galen (Njemačka) i gospodin Luc Vanheeswijck (Belgija).

Čvrsto i odlučno sam zastupao stavove Komore i objasnio da nećemo dopustiti da se domaći odvjetnik stavi u neravnopravan položaj u odnosu na stranog. Objasnio sam da, u skladu s važećim propisima u Republici Hrvatskoj, jedino odvjetnik može osnovati odvjetničko društvo, a odvjetnik može postati odvjetnički vježbenik koji ima tri godine prakse i položen pravosudni ispit. Odvjetnik koji je upisan u Imenik stranih odvjetnika HOK-a obavlja odvjetničku djelatnost pod nazivom iz svoje matične zemlje, a da bi stekao pravo na naziv, odvjetnik mora ispuniti jedan od Zakonom o odvjetništvu propisanih uvjeta, a to su da je položio ispit iz poznavanja hrvatskog pravnog sustava (pravosudni ispit) ili da je tri godine obavljao odvjetničku djelatnost u Hrvatskoj i o tome predočio dokaze kako je to navedeno u čl. 36.d Zakona o odvjetništvu. Kada bi strani odvjetnik koji je upisan u Imenik stranih odvjetnika imao pravo biti osnivač i član odvjetničkog društva, na taj bi način, prema mišljenju HOK-a, zaobišao Zakonom o odvjetniš-

tvu predviđene uvjete za osnivanje odvjetničkog društva i time bi došao u povlaštenu položaj u odnosu na domaće odvjetnike.

Na kraju razgovora donesen je zaključak da se o tom pitanju ne slažemo, ali da CCBE neće pokretati nikakav postupak ili postaviti pitanje pred Europsku komisiju, no da to mogu učiniti sami ti češki odvjetnici ili Češka odvjetnička komora.

Vrhovni sud Republike Hrvatske potvrdio je stajališta HOK-a i odbio priziv čeških odvjetnika, a oni su podnijeli tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske i predmet je sada na Ustavnom sudu.

Na kraju bih zaključio da je taj sastanak bio uspješan i o drugim pitanjima, jer smo razgovarali i o drugim temama, općenito o stanju odvjetništva u Republici Hrvatskoj, Direktivi o uslugama, položaju odvjetnika i komora iz manjih država članica EU-a, ravnopravnosti na tržištu odvjetničkih usluga, Brexitu, o pitanju što komore iz malih zemalja članica dobivaju članstvom u CCBE-u, kao i o potrebi razlikovanja ne samo tržišnih uvjeta pojedinih zemalja nego i poštivanju razlika u tradiciji kontinentalnog prava i anglo-saksonskog prava, a na kraju sam izrazio mišljenje da se CCBE treba oštrije odupirati i postaviti prema politici Europske komisije u odnosu na odvjetništvo. Odgovor na to pitanje bio je da su oni prema Europskoj komisiji u istom položaju i da se prema njima isto odnose kao i ministarstva i administracija u našim zemljama prema nama. Onda, prema mojem mišljenju, CCBE treba raditi na tome da ojača svoj utjecaj ili se postavlja pitanje svrhe članstva u CCBE-u.

Na politiku EK-a su, osim nas, naročito osjetljive odvjetničke komore Srednje i Istočne Europe (Slovačka, Mađarska, Češka, Poljska, Austrija, Slovenija, Njemačka i Hrvatska), pa se predsjednici komora tih zemalja zadnjih šest godina nalaze radi razmjene iskustva i razmišljanja o budućnosti odvjetništva u našim državama. Idući će se sastanak održati u listopadu ove godine u Budimpešti.

Komora je održala i nekoliko sastanaka s inozemnim komorama, a ističem sastanke koji su održani s Odvjetničkom komorom Hong Konga, Odvjetničkom komorom Kirgistan, a posebno ističem da je u posjetu HOK-u u Zagrebu od 26. veljače do 1. ožujka 2017. bilo izaslanstvo Američ-

ke odvjetničke komore u svom najjačem sastavu, predvođeno aktualnom predsjednicom Lindom Klein, i Sarom Sandford, predsjednicom Međunarodnog odjela ABA-e, kao i bivšom predsjednicom ABA-e te budućom već izabranom predsjednicom ABA-e.

ABA je osnovana 1878. godine i jedna je od najstarijih profesionalnih organizacija i najvećih odvjetničkih komora u svijetu, a ima više od 400.000 članova. HOK i ABA sklopili su 2014. Ugovor o suradnji, a 2016. taj je ugovor obnovljen. ABA takve ugovore o suradnji, osim s HOK-om, ima još samo s nekoliko odvjetničkih komora u svijetu, pa s ponosom možemo istaknuti suradnju naših komora. Taj ugovor omogućuje uspostavljanje uvjeta za suradnju, razvijanje zajedničkih projekata, mogućnost razmjene informacija i stručnog usavršavanja, a pruža i mogućnost hrvatskim odvjetnicima da se pridruže Međunarodnom odjelu ABA-e.

Da se radi o jednoj od najugledniji komora u svijetu govori i činjenica da su predstavnike ABA-e na našu zamolbu primili predsjednik i zamjenica predsjednika Ustavnoga suda Republike Hrvatske, ministar pravosuđa i državne tajnice Ministarstva pravosuđa, zamjenica predsjednika Vrhovnoga suda i predsjednik Udruge sudaca Republike Hrvatske. Izaslanstvo je primila i dekanica Pravnog fakulteta u Zagrebu, kao i zamjenik predsjednika Hrvatske gospodarske komore. Predstavnike ABA-a i HOK-a primila je i predsjednica Republike Hrvatske.

Za nas je najznačajniji događaj za vrijeme posjeta ABA-e bila panel diskusija održana u prostorijama Hrvatske odvjetničke komore s vrlo zanimljivim temama. Razgovaralo se o aktualnim trendovima u alternativnom rješavanju sporova, pristupu odvjetničkim uslugama, policama osiguranja odvjetnika, te povjerljivosti komunikacije odvjetnika i stranke. Nažalost, posjećenost od strane kolegica i kolega članova HOK-a bila je minimalna.

Predstavnici Komore nazočili su i nekim od najznačajnijih međunarodnih odvjetničkih skupova kao npr. predsjedničkim odvjetničkim razgovorima u Beču, godišnjoj Konferenciji Pariške odvjetničke komore, Kongresu Međunarodne unije odvjetnika (UIA) i godišnjoj konferenciji Međunarodne organizacije odvjetnika (IBA).

Možemo zaključiti da HOK uživa ugled u međunarodnim odvjetničkim krugovima, a što proizlazi i iz činjenice da je jedna od najuglednijih odvjetničkih komora – Odvjetnička komora Pariza – ponudila HOK-u da ove godine organiziramo zajednički seminar u Zagrebu. Zajednički seminar s Pariškom komorom nastavak je takvih seminara koji su održani u Zagrebu s Njemačkom saveznom komorom i Američkom odvjetničkom komorom.

Unutarnja organizacija

Nositelji svih aktivnosti u Komori su odvjetnici. Sve u Komori i za Komoru radimo za status odvjetništva u društvu i ponajviše za dobrobit naših stranaka.

Odvjetnici vode politiku Komore, bore se za samostalnost i neovisnost odvjetništva, predstavljaju Komoru i odvjetništvo u zemlji i u svijetu, sudjeluju u radnim grupama i pišu mišljenja i primjedbe na zakone, glavni su urednici našeg časopisa i internetske stranice, vode Odvjetničku akademiju, vode Centar za mirenje, rade u disciplinskim tijelima, zastupaju Komoru u upravnim ili parničnim postupcima, podnose ustavne tužbe ili prijedloge za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti zakona itd.

Sve te poslove koje rade za Komoru odvjetnici rade volonterski i potpuno besplatno – u svoje slobodno vrijeme koje oduzimaju sebi i svojim obiteljima i prijateljima.

Hvala svim kolegama koji rade za Komoru i koji su odvojili svoje vrijeme za rad u Komori. Sve što sam danas rekao, a vjerujte tijekom protekle godine bilo je puno više obveza koje je nemoguće danas u ovom izvješću nabrojiti, odradio je mali broj odvjetnika u odnosu na naš ukupan broj, a odvjetništvo je jako i ima utjecaja toliko koliko taj naš rad jača položaj Komore.

Najveći teret podnijeli su glavna tajnica HOK-a, kolegica Ingrid Mohorović Gjanković, te dopredsjednik HOK-a, kolega Mladen Klasić, ali i svi članovi Izvršnog odbora, kao i Upravnog odbora HOK-a. Tu su i kolegice i kolege iz Odvjetničke akademije, svih disciplinskih tijela HOK-a, radnih skupina koje su sastavljale primjedbe i prijedloge na nacrt zakona, kao i svi oni pojedinci koji su na bilo koji način radili za Komoru. Na tome im još

jednom najljepše zahvaljujem.

Zato vas i danas, kao i uvijek do sada, molim da se aktivno uključite u rad Komore, jer i minimalnim angažmanom svakog od vas u mogućnosti smo pridonijeti većem boljitku odvjetništva kao profesije.

Kako se Komora brine za više od 6300 članova, (4688 odvjetnika i 1619 vježbenika) ne smijemo zaboraviti i naših 16 stalnih zaposlenika (23 s tajnicama u odvjetničkim zborovima) koji kroz svoj rad daju potpunu i bezrezervnu podršku svima nama koji radimo za Komoru, ali i svim odvjetnicima. Na tome im svima velika hvala, kao i našem Kreši iz odvjetničkog kluba, dobrom duhu naše Komore.

Naime, Komora godišnje zaprima oko 20.000 raznih podnesaka, zahtjeva i molbi, Komora upisuje odvjetnike i odvjetničke vježbenike (mesečno 60-ak upisa) odvjetnička društva i ZOU, briše ih, upisuje promjene, zaprima razne prijave, vodi evidencije, izdaje razna rješenja, npr. o promjeni adrese, o sjedištu ureda, o činjenici da je netko upisan u Imenik ili Upisnik, daje suglasnost na tzv. ugovore o paušalu, odobrava mirovanja statusa odvjetnika radi bolovanja, porodičnih dopusta i dr., određuje preuzimatelje ureda, određuje odvjetnike za pružanje besplatne pravne pomoći, prikuplja i vodi evidenciju o policama osiguranja o odgovornosti od odvjetničke djelatnosti, odgovara na razne dnevne upite koji stižu elektroničkom poštom ili telefonski od odvjetnika i stranaka, i obavlja još mnogo drugih poslova.

Na svakoj sjednici IO-a ima stotinjak točaka dnevnog reda koje su podijeljene na članove IO-a da o njima izvijeste kako bi se moglo odlučivati. Sve te zahtjeve potrebno je obraditi, pripremiti za odlučivanje, a kasnije i napisati, otpremiti – postupati prema odlukama tijela Komore, napisati rješenja, zaključke i obrazloženja, kao i brojne dopise. Godišnje održavamo 12 sjednica IO-a i 6 sjednica UO- HOK-a.

Ustvari, posla je mnogo, članstvo je brojno i stalno raste, mnogo je tijela s kojima Komora kontaktira, pa se zaista ne mogu nabrojiti sve aktivnosti ni odvjetnika ni zaposlenika koji rade za Komoru,

jer tu je i časopis "Odvjetnik", internetska stranica, pripremanje sjednica, sastanaka radnih grupa, stručnih tijela, komisija i vođenje zapisnika s tih sastanaka, pripremanje prisega novih članova, organiziranje predavanja, okruglih stolova, proslava, domjenaka, sportskih igara, Dana odvjetnika, stručnih mišljenja, vođenje brige o samom prostoru – održavanje, osmišljavanje i unaprjeđenje elektroničkog sustava, jer se obavljaju pripreme i za uvođenje elektroničkih postupaka za registraciju poslovnog nastana i ishoda odobrenja za obavljanje odvjetništva i dr.

Na samom kraju vas želim obavijestiti da je na sjednici Zakladne uprave Zaklade "dr. sc. Jadranko Crnić" održane 20. ožujka 2017., donesena odluka o dodjeli priznanja Zaklade za 2016. za uspješno organiziranje 35. Dana hrvatskih odvjetnika Hrvatskoj odvjetničkoj komori. Na to priznanje možemo biti ponosni, to je priznanje začetnicima te ideje, sve od Marija Kosa, Arna Vičića, Krešimira Abela, Ratka Žurića, Marijana Hanžekovića, Ranka Pelicarića i Lea Andreisa, do svih onih koji su sudjelovali u pripremanjima i radu Dana odvjetnika, kao što su Odvjetnička akademija, odvjetnici panelisti i dr.

Osim svih nabrojanih aktivnosti, prošle smo godine kompletno obnovili prostor Komore na ovom katu, prodali smo jedan derutni stan s dva podrumaska prostora na Svačićevom trgu i kupili poslovni prostor u ovoj zgradi na IV. katu čime je i cijeli taj kat u vlasništvu HOK-a. Vodimo računa o imovini i financijskoj stabilnosti, jer je to garancija samostalnosti i nezavisnosti, usudio bih se reći – opstojnosti odvjetništva u današnjem vremenu.

Odvjetnici se znaju i družiti i na taj način širiti kolegijalnost, prijateljstvo i međusobno pomaganje. To dokazuje održavanje teniskog prvenstva već više od 20 godina, sportske igre, a nedavno je i nogometna reprezentacija HOK-a na Europskom prvenstvu odvjetnika osvojila 2. mjesto i predala pehar Komori koji možete vidjeti na ulazu u moju sobu. No više od tog sportskog uspjeha dojmio me se razgovor o tome kako se radi o istinskom dugogodišnjem prijateljstvu, kolegijalnosti i pomaganju između članova te odvjetničke ekipe. To je ono što je još vrednije od samog sportskog druženja.

Svjestan sam činjenice da mnogi misle kako se u Komori ne radi dovoljno, usudio bih se reći kako neki misle da se ne radi ništa, nadam se da je moje izvješće razuvjerilo te kolege, jer mi koji smo aktivni u Komori dajemo od sebe najviše što možemo. Neki naši članovi i danas misle da mi za naše funkcije i rad u Komori primamo neku materijalnu naknadu, jer po njihovoj logici – zašto bi to inače radili? Ponavljam po tko zna koji put da je svaki rad odvjetnika za Komoru potpuno besplatan pa tako i obavljanje naših funkcija koje smatramo iskazanom časti od naših kolegica i kolega, ali i obavezom da odradimo mandate najbolje što možemo i predamo funkcije novim snagama i novoj energiji sljedeće godine, uvjeren sam da će kolege nastaviti ono što mi radimo ili biti još bolji u tome, te očuvati i unaprijediti odvjetništvo i Komoru.

Nadam se da i nadalje funkcionira povezanost Komore preko zborova sa svojim članstvom, te da ste tijekom godine preko zborova redovno informirani o događanjima i odlukama bitnim za odvjetništvo.

Znam da ova moja izvješća na UO-u i Skupština-ma možda traju predugo, ali želim da bar jedanput u godini dobijete bolji i detaljniji uvid u ono što radimo pa se nadam da vam je izvješće bilo korisno i informativno. Zahvaljujem na pažnji.

Zaključili smo da ćemo rasprave i glasovanja o pojedinim točkama provesti zajedno.

Prelazimo na sljedeću točku dnevnog reda.

Točka 6., Izvješće glavnog tajnika.

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.

Ima li pitanja?

Ako nema, zahvaljujem.

Točka 7., Izvješće blagajnika.

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.

Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?

Ako nema, zahvaljujem.

Točka 8., Izvješće Disciplinskog tužitelja.

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.

Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?

Ako nema, zahvaljujem.

Točka 9., Izvješće predsjednika Disciplinskog suda.

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.

Ima li pitanja?

Ako nema, zahvaljujem.

Točka 10., Izvješće predsjednika Višeg disciplinskog suda.

Također ste ga dobili u pisanom obliku u materijalima.

Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?

Ako nema, zahvaljujem.

Točka 11., Izvješće predsjednika Odvjetničke akademije.

Također ste ga dobili u pisanom obliku u materijalima.

Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?

Ako nema, zahvaljujem.

Točka 12., Izvješće predsjednika Centra za mirenje.

Također ste ga dobili u pisanom obliku u materijalima.

Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?

Ako nema, zahvaljujem.

Točka 13., Izvješće predsjednika Udruge odvjetničkih vježbenika.

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.

Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?

Ako nema, zahvaljujem.

Točka 14., Završni račun HOK-a za 2016. godinu.

Dobili ste ga u materijalima.

Blagajnik, odnosno zamjenik blagajnika, nešto za dodati?

Ako nema, zahvaljujem.

Točka 15., Financijski plan HOK-a za 2018. godinu

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima. Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati? Ako nema, zahvaljujem.

Točka 16., Izvješće Nadzornog odbora o pregledu financijskog poslovanja.

Ono se daje usmeno, pa molim predsjednika Nadzornog odbora Hrvoja Bićana da se izjasni.

Hrvoje Bićan:

Poštovani gospodine predsjedniče, poštovani kolegice i kolege, NO je utvrdio da su financijski izvještaji za 2016. godinu u skladu s važećim zakonskim propisima i Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Drugih primjedbi nemamo. Hvala vam lijepa.

Robert Travaš:

Zahvaljujem predsjedniku NO-a i pozivam po **toč. 17.** tko god želi raspravljati o točkama 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. i 16. neka izvoli tražiti riječ za bilo koju od ovih točaka. Javlja li se itko za riječ? Zahvaljujem!

Onda prelazimo na **točku 18.**, donošenje odluke o točkama 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. i 16.

Želite li da glasujemo o svakoj točki pojedinačno ili o svima zajedno?

Zajedno? U redu!

Ima li netko protiv neke određene točke?

Ima li netko suzdržan?

Ako nema, konstatiram da smo jednoglasno donijeli odluke o točkama 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. i 16.

Točka 19., Prijedlog za razrješenje članova disciplinskih tijela HOK-a.

U skladu s člankom 33. Poslovnika, Skupština rješava o ostavkama članova u tijelima Komore prije isteka mandata.

Disciplinski tužitelj svojim je dopisom od 5. lipnja

2017. obavijestio UO HOK-a i dostavio ostavku Maje Salopek, odvjetnice u Ogulinu, na dužnost zamjenika disciplinskog tužitelja.

Predlaže se razrješiti dužnosti zamjenika disciplinskog tužitelja Maju Salopek, odvjetnicu u Ogulinu. Želi li netko o toj točki raspravljati? Ako ne, prelazimo onda na glasanje za razrješenje kolegice na njen zahtjev.

Točka 20., glasanje za razrješenje članova disciplinskih tijela HOK-a.

Slažu li se predstavnici na Skupštini s ovim prijedlogom?

Ima li netko protiv?

Ima li netko suzdržan?

Razrješili smo kolegicu Salopek na njen zahtjev.

Točka 21., Prijedlog kandidata za dopunske izbore članova disciplinskih tijela HOK-a koji je utvrdio Upravni odbor HOK-a.

U skladu s člankom 31. Poslovnika, provode se dopunski izbori za popunu mjesta članova tijela Komore.

Ovdje je riječ o tome da moramo popuniti ta mjesta do isteka našeg mandata, kao što svi znate sljedeća je godina izborna i naši mandati istječu sljedeće godine.

Disciplinski tužitelj HOK-a, predložio je, a UO HOK-a usvojio je prijedlog da se za dužnost zamjenika disciplinskog tužitelja predloži Martina Feketić Sučić, odvjetnica u Zagrebu, a koja je prihvatila kandidaturu.

Predsjednik disciplinskog suda HOK-a predložio je, a UO HOK-a usvojio je prijedlog da se za dužnost suca disciplinskog suda HOK-a predloži Željka Pilipović, odvjetnica u Zagrebu, a koja je prihvatila kandidaturu.

Želi li netko raspravljati o predloženim kandidatima? Nitko.

Točka 22., glasanje za dopunske izbore članova disciplinskih tijela HOK-a, proglašavanje rezultata izbora.

U skladu s člankom 31. st. 2. Poslovnika, predlaže se odlučiti da se izbor za zamjenika disciplinskog tužitelja provede javnim glasanjem (budući da je predložen samo jedan kandidat) i iz istih razloga se predlaže provesti javno glasanje za dužnost suca disciplinskog suda HOK-a.

Slažu li se predstavnici na ovoj Skupštini s ovim prijedlogom?

Ima li netko protiv?

Ima li netko suzdržan?

Nema, zahvaljujem!

U skladu s člankom 31. st. 2. Poslovnika, javno će se glasovati za izbor zamjenika disciplinskog tužitelja i za dužnost suca Disciplinskog suda HOK-a. Prvo, za dužnost zamjenika disciplinskog tužitelja predlaže se izabrati Martinu Feketić Sučić, odvjetnicu u Zagrebu.

Tko je za? Ima li netko protiv?

Ima li netko suzdržan?

Zahvaljujem, jednoglasno s 91 glasom kolegica Martina Feketić Sučić izabrana je na dužnost zamjenika disciplinskog tužitelja. Kolegice čestitam i želim Vam uspješan rad.

Drugo, za dužnost suca Disciplinskog suda HOK-a predlaže se izabrati Željku Pilipović, odvjetnicu u Zagrebu.

Tko je za? Ima li netko protiv?

Ima li netko suzdržan?

Ako nema, također konstatiram da je jednoglasno s 91 glasom nazočnih predstavnika kolegica Željka Pilipović, odvjetnica u Zagrebu, izabrana za suca Disciplinskog suda. Kolegice želim Vam uspješno suđenje.

Nakon provedenog glasanja i nakon što smo odredili sve točke dnevnoga reda u rekordnom roku, što sljedeće godine sigurno neće biti slučaj, jer će biti izborna pa će biti glasovanje, brojenje glasova i svega što ide na izbornim skupštinama, svima vam zahvaljujem što ste došli na ovu Skupštinu, posebno našim gostima i kolegi s Ustavnoga suda Rajku Mlinariću, koji je ostao do kraja.

Zahvaljujem vam na dolasku pozivam vas na zajednički ručak i zaključujem rad ove Skupštine u 12:25.

Hvala vam lijepa!

(Skupština je završena u 12:25)

Ivan Dijanošić (1934. – 2017.)

Poštovana obitelji Dijanošić, dragi prijatelji, kolegice i kolege,

Hrvatska odvjetnička komora i Odvjetnički zbor Varaždin izgubili su uglednog člana, odvjetnika u mirovini, našeg Ivicu. Okupili smo se danas ovdje da mu odamo posljednju počast i ispratimo ga na njegov posljednji počinak.

Rođen je 24. studenog 1934. u Ludbregu, gdje je završio osnovnu školu, dok je klasičnu gimnaziju završio u Zagrebu. Na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 1960. godine.

Kao sudac Općinskog suda u Ludbregu zaposlio se 1967. godine, a dužnost općinskog suca obnašao je do 1972. godine. Naše starije kolege, koje su poznavale njegov rad iz tog razdoblja, prenose nam da su njegove rasprave bile ogledni primjerak za druge suce i odvjetnike. Unatoč striktnoj primjeni procesnih pravila, omogućavao je svakoj strani u postupku da iznese svoje argumente i stavove. Međutim, odluke koje je uvaženi kolega donosio bile su tako jasne i argumentirane, da su vrlo rijetko bile ukidane od višeg suda.

Čast i ugled koje je na taj način stekao promovirale su ga u funkciju predsjednika Općinskog suda u Ludbregu, na koju je stupio dana 1. siječnja 1972. godine i obnašao ju narednih 14 godina.

Kao predsjednik Općinskog suda u Ludbregu, osim stručnih pravnih pitanja, bavio se i organizacijom rada toga suda. Pod njegovim vodstvom taj je sud postao primjer kvalitetnog i dobro organiziranog suda, suda na kojem je i nama odvjetnicima bilo zadovoljstvo zastupati.

Iz tog vremena posebno se ističe njegov doprinos sređivanju zemljišnih knjiga, pa se s pravom može reći da je taj sud bio preteča današnje zemljišno-knjižne reforme.

Njegov dugogodišnji, predan i kvalitetan rad prerastao je okvire grada Ludbrega pa je kolega Dijanošić dana 1. siječnja 1986. godine imenovan sucem Okružnog, danas Županijskog suda u Varaždinu.

Upravo je na tom poslu došla do punog izražaja njegova briljantna i rijetko viđena pravna logika, dubinsko poznavanje najtežih pravnih instituta, te njihova primjena na konkretne pravne odnose. U svojoj je sudačkoj praksi rješavao najteže pravne probleme, a na njegova pravna mišljenja izražena u presudama koje je donio i mi se odvjetnici i danas pozivamo. Ono što je naš uvaženi kolega presudio, postalo je supsidijarni izvor prava za slične predmete.

Na vrhuncu svojeg pravničkog znanja i iskustva dolazi u naše odvjetničke redove. Odlukom Izvršnog odbora Hrvatske odvjetničke komore upisuje se u Imenik odvjetnika s danom 1. kolovoza 1994. godine.

Besprijekorno teoretsko znanje omogućilo mu je da pravne probleme svojih stranaka s lakoćom dijagnosticira, a iskustvo stečeno na dotadašnjim poslovima da prava i pravne interese svojih stranaka provede u praksi. Kao rijetko koji odvjetnik, bio je podjednako vrstan i u građanskom i u kaznenom pravu.

U svakodnevnom kontaktu bio je vrlo tih, miran i samozatajan, ali istovremeno susretljiv i kolegijalan, bez obzira na to je li nam trebala kolegijalna zamjena ili pomoć oko rješavanja nekog pravnog pitanja.

Bio je primjer odvjetnika kakvog je zamišljao dr. Ivo Politeo kada je pisao Kodeks odvjetničke etike. Jednostavno, bio je dobar odvjetnik i dobar čovjek.

Iako je u zasluženu mirovinu otišao potkraj 1999. godine, ostao je i dalje rado viđen na našim odvjetničkim druženjima, na kojima nas je iznova znao impresionirati svojim pravnim znanjem i širokim obrazovanjem. Uistinu, bio je živa enciklopedija.

Poštovani kolega, iako se danas rastajemo s tvojim tijelom, tvoj duh i dalje će biti prisutan među nama. Tvoja djela obveza su za sve nas, i za generacije odvjetnika koje dolaze.

U ime Hrvatske odvjetničke komore, Odvjetničkog zbora Varaždin, i u svoje osobno ime, obitelji, sinu Igoru i kćeri Sandri, rodbini, prijateljima i poznanicima izražavam najdublju sućut.

Počivao u miru!

(Govor Hinka Žerjava, odvjetnika u Varaždinu, održan na posljednjem ispraćaju odvjetnika Ivana Dijanošića u Ludbregu 9. listopada 2017. godine)

Zoran Parfenjuk (1948. – 2017.)

Zoran Parfenjuk rođen je 20. svibnja 1948. godine u Zagrebu. Nakon završenog osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja, upisuje Pravni fakultet u Zagrebu na kojem je diplomirao 22. ožujka 1972. godine. Pravosudni ispit položio je 1975. godine, a 1. siječnja 1976. godine upisuje se u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore sa sjedištem ureda u Zagrebu. Iz Imenika odvjetnika briše se u ožujku 2016. godine radi odlaska u mirovinu. Zoran Parfenjuk preminuo je 11. rujna 2017. godine.

Dario Prpić (1963. – 2017.)

Dario Prpić rođen je 25. veljače 1963. godine u Zagrebu. Nakon završenog osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja, upisuje Pravni fakultet u Zagrebu na kojem je diplomirao 1988. godine. U Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore upisuje se 20. veljače 1996. godine. Dario Prpić preminuo je 17. rujna 2017. godine.

Slavko Bagić (1940. – 2017.)

Slavko Bagić rođen je 1. rujna 1940. godine u Bogatiću Prominskom. Nakon završenog osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja, upisuje Pravni fakultet u Zagrebu na kojem je diplomirao 25. travnja 1973. godine. Pravosudni ispit položio je 1975. godine, a 5. svibnja 1993. godine upisuje se u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore. Iz Imenika odvjetnika briše se u travnju 2013. godine radi odlaska u mirovinu. Slavko Bagić preminuo je 1. listopada 2017. godine.

Ivica Mišura (1961. – 2017.)

Poštovana obitelji Mišura, dragi prijatelji, kolegice i kolege, Hrvatska odvjetnička komora i Odvjetnički zbor Splitsko-dalmatinske županije izgubio je dana 21. rujna 2017. godine svog uglednog člana, odvjetnika Ivicu Mišuru. Danas smo se ovdje okupili da odamo posljednju počast našem dragom kolegi i prijatelju. Ivica Mišura rođen je 4. ožujka 1961. godine u Šibeniku. Nakon završene srednje škole u Šibeniku, diplomirao je na Pravnom fakultetu u Splitu, 1985. godine. Godinu dana kasnije zapošljava se u pravnoj službi firme TEM iz Splita, gdje je radio pet mjeseci da bi se od prosinca 1986. godine zaposlio kao odvjetnički pripravnik kod odvjetnika Vojislava Pavasovića iz Splita te u tom uredu proveo sljedeće četiri godine. Pravosudni ispit položio je u lipnju 1991. godine. U Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore se upisuje danom 15. srpnja 1991. sa sjedištem ureda u Splitu te je u tom svojstvu bio aktivan sve do danas. Dijelio je s nama odgovoran i stresan odvjetnički poziv koji nam u ovom anarhičnom vremenu, više no ikad, donosi brojne stručne i životne, prečesto i teško nosive, izazove! Kolega Ivica duboko je i bez ostatka oboje ljubio: i život i odvjetnički poziv! Kolege ga pamte kao odvjetnika i intelektualca s talentom, te kao nasmijan, susretljiv, ljubaznu i korektnu osobu, koja je rado surađivala s drugim kolegama u odvjetništvu i na sudovima. Bio je doista do kraja predan svom odvjetničkom pozivu. Njegov iznenadni odlazak veliki je gubitak za obitelj ali i za sve one koji su ga poznavali. U ime svih nas kolega i članova Hrvatske odvjetničke komore i Odvjetničkog zbora Splitsko-dalmatinske županije izražavam iskrenu sućut obitelji. Neka mu je laka zemlja, počivao u miru!

(Govor je u ime HOK-a i OZ-a Splitsko-dalmatinske županije na posljednjem ispraćaju Ivici Mišuri na groblju Lovrinac u Splitu 27. rujna 2017. održao odvjetnik Ivica Parlov)

ZAKLADA ZLATKO CRNIĆ

Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 5, tel. 4801-183, fax. 4801-015

Broj: 2017/10

Zagreb, 26. rujna 2017.

ZAKLADNO VIJEĆE RASPISUJE **NATJEČAJ** za dodjelu STIPENDIJE ZAKLADE ZLATKO CRNIĆ

- I. Natječaj se raspisuje za akademsku godinu 2017./2018.
Pravo na dodjelu stipendije imaju svi studenti II., III., IV. i V. godine studija na sveučilišnom studiju za magistra prava na svim pravnim fakultetima u Republici Hrvatskoj koji nisu stariji od 26 godina:
 - ako nisu, osim iz opravdanih razloga, ponavljali godinu studija i
 - ako im je prosjek ocjena iz položenih ispita u dosadašnjem studiju 4,0 ili više. Prosjek ocjena predstavlja broj koji se dobije kada se zbroj ocjena položenih ispita do početka akademske godine u kojoj se dodjeljuje stipendija podijeli s brojem svih predmeta koje je kandidat odslušao u dosadašnjem tijeku studija.
- II. Kandidati se vrednuju u skladu s Pravilnikom o stipendiranju i to na način da se boduje uspjeh u studiju, znanstveni ili stručni rad iz polja prava, nagrada dekana ili rektora (osim za uspjeh u studiju) i odgovarajuća međunarodna ili druga nagrada za osvojeno jedno od prva tri mjesta, vezana uz pravni studij, što se dokazuje ispravom ustanove ili organizatora natjecanja.
- III. Zaklada dodjeljuje ukupno 10 stipendija, pri čemu po jednu stipendiju financira Hrvatska odvjetnička komora, Hrvatska javnobilježnička komora, Odvjetnička društva iz Zagreba Žurić i partneri, Sučević i Partneri, Porobija & Porobija, Hanžeković & Partneri, Grgić & Partneri, Kallay & Partneri, Odvjetničko društvo iz Rijeke Vukić i partneri, te trgovačka društva Atlantic grupa d.d. i Ina - Industrija nafte d.d.
- IV. Visina stipendije iznosi 1.200,00 kn mjesečno (listopad – srpanj).
- V. Zahtjev se podnosi na obrascu koji se dobije u Dekanatu fakulteta ili u Upravi Zaklade, a može se naći, kao i sam natječaj, i na internetskim stranicama Zaklade www.zakladazlatkocrnice.hr. Zahtjevu se prilaže: potvrda fakulteta o upisu, fotokopija indexa i potvrda fakulteta o prosjeku ocjena.
Kandidat je dužan priložiti i druge dokaze (o opravdanosti ponavljanja godine, znanstvenostručnim radovima, nagradama) ako u zahtjevu traži da se uzmu u obzir.
- VI. Zahtjev zajedno s dokazima treba poslati preporučeno na adresu:
ZAKLADA ZLATKO CRNIĆ, 10000 ZAGREB, Trg N. Š. Zrinskog 5
do 20. listopada 2017. godine.
Nepravodobni i nepotpuni zahtjevi neće se uzeti u obzir.
O rezultatu natječaja svi će kandidati biti obaviješteni u roku od 15 dana nakon isteka roka za prijavu.
Nezadovoljni kandidat ima pravo prigovora Zakladnom vijeću u roku od 3 dana od primitka obavijesti. Prigovor se šalje poštom preporučeno na adresu Zaklade.
- VII. Stipendist i Zaklada zaključuju ugovor o međusobnim pravima i obvezama.

Predsjednik Zakladnog vijeća:
dr. sc. Danko Špoljarić